

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Datum

2022-01-26

Sidan

1 av 65

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Räddningstjänsten Östra Götaland

BESLUTSVERSION

Beslutad 2022-01-26, dnr RÖG 2021/0409 003

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
E-post info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer 222000-2758

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Sidan

2 av 65

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
E-post info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer 222000-2758

Innehåll

1	Inledning	5
2	Beskrivning av kommunerna	5
2.1	Människorna	5
2.2	Geografin	7
2.3	Kommunikationerna	8
2.4	Bebyggelsen	9
2.5	Verksamheterna och näringslivet	9
2.6	Utvecklingen	10
3	Styrning av skydd mot olyckor	11
4	Risker	11
4.1	Övergripande beskrivning	11
4.2	Brand i byggnad	12
4.3	Brand utomhus	14
4.4	Trafikolycka	16
4.5	Olycka med farliga ämnen	19
4.6	Naturolyckor	21
4.7	Drunkningar	21
5	Värdering	24
6	Mål	26
7	Förebyggande verksamhet	27
7.1	Tillsyn	27
7.2	Stöd till den enskilde	28
7.3	Rengöring och brandskyddskontroll	30
7.4	Övriga förebyggande åtgärder	30
8	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet	32
8.1	Övergripande	32
	Tillgång till egna resurser	32
	Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner	35

Alarmering av räddningsorganet	35
Brandvattenförsörjning	36
Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når olika delar av kommunen, inklusive larmhanteringen (responstid)	36
Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder	37
Samverkan med andra aktörer	38
Varning och information till allmänheten	38
8.2 Förmåga per olyckstyp.....	39
Brand i byggnad	39
Brand utomhus	42
Trafikolycka.....	44
Olycka med farliga ämnen	46
Naturolycka.....	48
Drunkning	50
8.3 Ledning i räddningstjänsten	54
8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser.....	55
8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap.....	56
9 Uppföljning, utvärdering och lärande	57
9.1 Uppföljning av måluppfyllelse	57
9.2 Olycksundersökning.....	57
9.3 Lärande	57

1 Inledning

Detta dokument utgör handlingsprogram för förebyggande verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor 3 kap. 3§ och räddningstjänstverksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor 3 kap. 8§. Den omfattar kommunerna Linköping, Norrköping, Söderköping, Åtvidaberg och Valdemarsvik.

2 Beskrivning av kommunerna

Räddningstjänsten Östra Götaland är ett kommunalförbund som omfattar kommunerna Linköping, Norrköping, Söderköping, Åtvidaberg och Valdemarsvik.

2.1 Människorna

Befolkningen i kommunerna uppgick i mars 2020 till ungefär 340 000 invånare. Invånarna fördelar sig kommunvis enligt tabellen nedan.

Tabell 1. Invånarantal i förbundets medlemskommuner i mars 2021 (SCB) med tillhörande kommungruppering enligt SKRs klassificering.

	<i>Befolkning</i>	<i>Kommungrupp enligt SKR</i>
<i>Linköping</i>	163 325	Större storstad (B3)
<i>Norrköping</i>	143 333	Större storstad (B3)
<i>Söderköping</i>	14 571	Pendlingskommun nära större stad (B4)
<i>Åtvidaberg</i>	11 458	Pendlingskommun nära större stad (B4)
<i>Valdemarsvik</i>	7 800	Lågpendlingskommun nära större stad (B4)
<i>Sverigemedel</i>	35 791	

I Norrköpings och Linköpings kommuner bor nästan 70% av invånarna i tätorterna Linköping och Norrköping. För övriga kommuner är siffran runt 50%.

Invånarantalet varierar under året. Valdemarsviks, Söderköpings och Norrköpings kommuner är kustkommuner med skärgård. Kustområdet lockar under sommaren många människor och har ett rikt

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

båtliv och många sommarboende. Detta innebär att antalet personer som vistas i kustområdena ökar markant under sommaren. I Norrköpings kommun finns Kolmårdens djurpark, som lockar över 700 00 besökare varje år. Göta kanal passerar förbundets område, med omfattande båttrafik under sommarhalvåret.

Sedan 2010 har befolkningen i förbundets område ökat med 10%, vilket är ungefär 1 % per år. Befolknings-ökningen sker främst i Linköpings och Norrköpings kommuner, medan ökningen i de andra kommunerna varit svagt ökande eller ingen.

Medelåldern för invånarna i förbundets medlemskommuner framgår i tabell 2.

Tabell 2. Medelålder i förbundets medlemskommuner,

<i>Kommun</i>	<i>Medelålder (år)</i>
<i>Linköping</i>	39,5
<i>Norrköping</i>	40,8
<i>Söderköping</i>	44,1
<i>Åtvidaberg</i>	45,3
<i>Valdemarsvik</i>	48,0
<i>Sverigemedel</i>	41,4

För olycksbilden har det visat sig att vissa socioekonomiska faktorer såsom sysselsättningsgrad, utbildning och inkomst är viktiga bakgrundsfaktorer. Dessa redovisas i tabell 3 för förbundets medlemskommuner

Tabell 3. Medianinkomst, andel med högskoleutbildning och arbetslöshet i förbundets medlemskommuner under 2020.

Kommun	Medianinkomst (kr)	Andel högskoleutbildade (%)	Arbetslöshet (%)
Linköping	295 878	37	7,8
Norrköping	283 639	22,8	11,7
Söderköping	296 283	19	5,8
Åtvidaberg	278 319	15,2	5,3
Valdemarsvik	247 366	12,5	8,4
Sverigemedel	296 484	26,9	8,3

2.2 Geografin

Förbundet har en varierande geografi. I de södra delarna finns sammanhängande skogspartier med bland annat värdefullt eklandskap. I mellersta delarna finns slätt jordbrukslandskap och i längst i norr kommer skogsområden tillbaka. De östra delarna av förbundet har en varierande geografi, där skärgård med öar finns längst ut.

Sjön Roxen är en större sjö i de södra delarna av förbundet och i övriga delarna finns flera mindre sjöar. I Norrköpings kommun finns sjön Glan, som är en dricksvattentäkt för stora delar av Norrköpings kommuns invånare. Stångån, Svartån, Motala ström, Göta kanal och Kinda kanal är vattendrag som passerar förbundets område.

Kommunernas sammanlagda landareal uppgår till 5044 km² och fördelar sig enligt tabell 4.

Tabell 4. Landareal i förbundets medlemskommuner

Kommun	Yta (km ²)
Linköping	1435
Norrköping	1503
Söderköping	677
Åtvidaberg	690
Valdemarsvik	739
Summa	5044 km ²

2.3 Kommunikationerna

E4 och E22 är två europavägar som tillsammans med riksvägarna 23,34,34, 51 och 55 passerar förbundets område. Stambanan passerar genom Linköpings och Norrköpings kommuner, och från Linköpings kommun utgår Stångådalsbanan och Tjustbanan. I Norrköping finns även ett industrispår i tätorten för transport av gods till industrier.

Det finns tre flygfält i förbundets område, två för reguljära flygningar och ett för militär verksamhet samt prov- och skolflygningar.

En femtedel av den arbetsföra befolkningen arbetar i annan kommun än de bor i. De flesta pendlingar inom länet sker till Linköping. Andel pendlingar är högst från de som bor i Söderköping och lägst andel pendlingar har Linköping.

2.4 Bebyggelsen

Bebyggelsen i förbundets medlemskommuner varierar. I de större tätorterna har de senare åren skett en förtätning och allt högre bebyggelser. Allt fler byggnader uppförs med nydanande arkitektur. Sedan några år pågår en utveckling mot att uppföra byggnader med material med lägre klimatpåverkan vilket också inneburit att andelen byggnader med brännbara byggnadskonstruktioner ökar.

Utanför tätorterna sker en tillväxt med småhusbebyggelse i såväl befintliga, mindre tätorter men även på mer avlägsna platser. I Söderköping finns gammal trähusbebyggelse i innerstaden. Ett ökat intresse har noterats de senaste åren att bo på landsbygd, ofta långt från offentlig service.

2.5 Verksamheterna och näringslivet

I förbundets område finns många företag som klassificeras som farliga. Totalt sett fanns det 2020 ett 50-tal verksamheter som omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 4§ i lagen om skydd mot olyckor. 30 av dessa omfattas av bestämmelserna i lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Detta innebär att förbundet är bland de räddningstjänster i landet som har flest farliga verksamheter.

Del av förbundets område utgörs av planeringszonen kring kärnkraftverket i Oskarshamn. Förbundet samverkar med bland annat Länsstyrelsen i Östergötland avseende en planering för utrymning. Nya beredskapszoner runt de svenska kärnkraftverken innebär en inre och en yttre beredskapszon samt en planeringszon med en ungefärlig utsträckning om 5, 25 respektive 100 kilometer

I Norrköping finns en hamn med omfattande hantering av en rad olika varuslag, främst skogs-, stål-, spannmåls-, energi- och petroleumprodukter, containers samt projektlaster från svenska industrier. Under 2017 uppgick godshanteringen till ca 4,3 miljoner ton, och hamnområdet anlöptes då av omkring 1 100 fartyg.

I Linköping finns ett universitetssjukhus, US, där det bedrivs mycket omfattande och avancerad vård. I Norrköping finns ett akutsjukhus, Vrinnevisjukhuset. I flera avseenden är verksamheterna på US och Vrinnevisjukhuset viktiga ur både ett regionalt och nationellt perspektiv. I Norrköping finns flera statliga myndigheter lokaliserade, bland annat SMHI, Sjöfartsverket och Transportstyrelsen.

Linköpings universitet är ett av landets största universitet med 32 400 studenter och 4 100 medarbetare vid fyra campus. Ett av dess campus finns i Norrköping med omkring 5000 studenter

I Linköping finns också flera företag och organisationer inom försvarsindustrin, som har betydelse för den svenska försvarsförmågan. Linköping är också länets residensstad med länsstyrelse. Polisområden Öst har sin regionledning och regionledningscentral i Linköping.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

2.6 Utvecklingen

Såväl Linköping som Norrköping planerar för en befolkningstillväxt på mellan 5-10% fram till 2030. Det är en genomsnittlig befolkningsökning med drygt 3000 personer per år. Höghastighetsbanan, benämnd Ostlänken, mellan Linköping och Stockholm är under planeringsfasen. I Söderköping är en förbifart av E22 planerad och kommer att vara klar någon gång runt 2022-2025 och väntas leda till ökat invånarantal och turism. Även i Valdemarsvik planeras det för att turismen ska öka.

Sammantaget innebär detta att antalet personer som bor eller befinner sig i förbundets område kommer att öka. Förtätningen väntas fortsätta i framförallt Linköping och Norrköping och byggnader kommer allt oftare uppföras med brännbara konstruktioner. Den digitala utvecklingen har stärkt möjligheterna att bo på ett ställe och jobba på ett annat. Även ett ökat intresse att bo och vistas nära naturen kan skönjas. Detta kan innebära att fler bor långt ut på landsbygden, långt bort från offentlig service.

Befolkningens ålderssammansättning kommer förändras fram till 2030. Andelen äldre personer (65+) kommer att öka medan andelen yngre personer (0- 15) minska något. Fler äldre med vårdbehov väntas bo kvar hemma. Olyckor där äldre är överrepresenterade, framförallt fallolyckor och bränder, kan därför förväntas att öka.

Med en planerad utveckling med fler invånare i området samt fler och större kommunikationsvägar kan biltrafiken, kollektivtrafik samt tågtrafik förväntas att öka. Ett mål i samtliga av de fem kommunerna är dock att färre ska välja bil som transportmedel och istället gå, cykla eller åka kollektivt. Förändringar i transportsystemet kommer också drivas på utifrån ett nyligen beslutat förbud i EU att fossila fordon inte får säljas inom EU efter 2035.

Olika sociala och ekonomiska förutsättningar kan medföra en risk för utanförskap, med grogrund för ökade spänningar och ökad social oro. Från andra håll i världen syns det att ökade klyftor och polarisering driver på olycks- och våldsutveckling, men även i Sverige kan delar av denna utveckling skönjas de senaste åren.

De höga krav som många människor upplever att dagens samhälle ställer skapar en allt större psykisk ohälsa, inte minst bland ungdomar. Försämrad psykisk ohälsa och ökad social utsatthet kan öka olycksutvecklingen. Arbetet för förbättrad folkhälsa är en mycket viktig faktor i det förebyggande arbetet mot olyckor och ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

En viktig fråga i framtiden är hur kvinnors och mäns inställning till risk- och säkerhetsfrågor kommer att se ut. Olika grupper uppfattar, värderar och förhåller sig till risker på olika sätt och har också olika behov av att vilja fatta sina egna beslut. Detta ställer krav på ett säkerhetsarbete som är än mer flexibelt, genomförs med ett medvetet jämställdhetsperspektiv och kan anpassas till olika människors behov.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

3 Styrning av skydd mot olyckor

Räddningstjänsten Östra Götaland är ett kommunalförbund där kommunerna Linköping, Norrköping, Söderköping, Åtvidaberg och Valdemarsvik är medlemmar. Enligt förbundsordningen ska förbundet fullfölja medlemskommunernas skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor med undantag av när medlemskommunen är att betrakta som fastighetsägare, nyttjanderättshavare eller verksamhetsutövare. Sålunda är det direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland som beslutar om detta handlingsprogram.

Enligt gällande överenskommelse mellan förbundets direktion och medlemskommunernas kommunstyrelser, ska förbundet ta initiativ till att samordna förbundets och medlemskommunernas olycksförebyggande arbete. Syftet är att skapa samverkan och samarbete mellan kommunerna och förbundet i det olycksförebyggande arbete som förbundet gör utifrån handlingsprogram för skydd mot olyckor och det olycksförebyggande arbete som kommunerna inom sitt trygghets- och säkerhetsarbete.

4 Risker

Detta kapitel utgörs av en sammanfattning den risk- och skyddsanalys som upprättats och regelbundet aktualiseras av Räddningstjänsten Östra Götaland.

4.1 Övergripande beskrivning

I förbundets fem kommuner inträffar olyckor som orsakar konsekvenser på liv och hälsa samt ekonomisk skada. Män är överrepresenterade i alla olyckor vad gäller såväl skadade som omkomna. Riskerna är inte jämnt fördelade i förbundets kommuner, främst utifrån skillnader i geografi och demografi.

Det finns några skillnader i riskbilden i förbundets område och riket som helhet. En skillnad är det stora antal "Sevesoföretag" och farliga verksamheter enligt lagen om skydd mot olyckor 2 kap. 4§ som finns. Dessa bidrar starkt till riskbilden i kommunerna genom risker i samband med transporter och risker i företagens direkta omgivning. En annan skillnad är en större risk för att drabbas av ett oljeutsläpp längs kustlinjen.

Antal bränder som inträffar i byggnader ligger strax under rikssnittet. Bränder som inträffar i flerbostadshus ligger likt rikssnittet och villabränder under rikssnittet. Trenden är sjunkande vad gäller antalet skadade i bränder. Det skadas färre män och kvinnor i förbundets kommuner jämfört med rikssnittet. Av de som skadas är 62% män och av de som omkommer är 67% män.

Trafikolyckor orsakar stora konsekvenser på liv och ekonomi. En stor majoritet av trafikolyckorna är lindriga, men det förekommer också olyckor med svåra skador och dödsfall. Trenden är sjunkande vad gäller antalet skadade och omkomna i trafikolyckor såväl i förbundets område som i riket. Jämfört med riket så omkommer färre människor i trafikolyckor i förbundets område, men fler skadas. Av de som skadas är 61% män och av de som omkommer är 67% män. En kategori av olyckor som ökat drastiskt är olyckor med eldrivna enpersonsfordon, då särskilt elsparkcyklar.

Det kan urskiljas en neutral trend gällande drabbade i drunkningsolyckor. Det skadas färre män i förbundets områden än i riket, men för kvinnor gäller det motsatta. Av de som skadas är drygt 50% män och de som omkommer är drygt 80% män.

Det finns flera anläggningar i förbundets område som kan inrymma stort antal personer såsom idrottsanläggningar, konsert- och kongresscenter och teatrar. Det finns också flera byggnader som är skyddsvärda till följd av kulturhistoria skäl eller att de inrymmer verksamheter som är samhällsviktiga.

Antalet naturolyckor ökar och även konsekvenserna av dem, vilket sannolikt är en följd av klimatförändringarna. Antalet bränder i skog och mark har ökat i antal, likväl syns att den areal som brinner vid de mer omfattande bränderna ökar. Likaså ökar konsekvenserna av skyfall och översvämningar samt stormskador. Det finns flera geografiska områden där naturolyckor såsom skyfall, ras och skred kan ge stora konsekvenser.

Eftersom det inom förbundets område finns flera verksamheter som är samhällsviktiga, kan dessa också utgöra mål för ett väpnat angrepp., såsom känsliga industrier, universitet, sjukhus samt kritiska kommunikationspunkter.

De senare åren har det i förbundet förekommit flera sprängningar, hot om sprängningar och skjutningar. Dessa har ofta haft sin bakgrund i konflikter mellan olika grupperingar. Detta har påverkat risken för olyckor och under vissa tider möjligheten att göra effektiva räddningsinsatser.

4.2 Brand i byggnad

Olyckstypen brand i byggnad kan delas upp efter byggnadstyper. Det är nästan uteslutande vid brand i bostad som människor omkommer. Endast några procent av dödsbränderna sker på vårdboenden. I andra byggnadstyper omkommer sällan någon vid brand. Fördelningen av skadade vid brand är liknande, men här sker procentuellt fler personskador på vårdboenden, byggnader med allmän verksamhet och industrier. De sammanlagda direkta och indirekta samhällskostnaderna för bränder i förbundets område uppgår uppskattningsvis till runt 200 miljoner kronor per år, men det är en siffra med stor osäkerhet och variation. En större brand kan orsaka stora direkta kostnader men också omfattande störningar för en verksamhet eller delar av samhället.

Det inträffar flest bränder inom boende och vårdmiljön. Det inträffar färre bränder per invånare i förbundets område än i riket. Av de skador och dödsfall som inträffar på så sker de flesta i flerbostadshus och därefter i villor.

Tabell 5. Antal bränder i byggnad per byggnadskategori samt per 1000 inv. inom RTÖG och jämförelse med riket som helhet sammanställd som medelvärde för åren.

Byggnadskategori	Antal bränder RTÖG	Antal bränder riket	Per 1000 inv. i RTÖG	Per 1000 inv. i riket
Bostad	159	6077	0,47	0,59
Vårdmiljö	25	902	0,07	0,09
Skola eller förskola	19	551	0,05	0,05
Allmänna övriga verksamheter	27	1011	0,08	0,10
Industri	31	1018	0,09	0,10
Övriga verksamheter	32	1049	0,09	0,10
Total	292	10 609	0,86	1,03

Vid en jämförelse mellan förbundet och riket finns det en sjunkande trend i förbundet vad gäller antalet bränder, medan riket som helhet ligger kvar på ungefär samma nivå. Det innebär att förbundet rör sig från cirka 310 bränder i byggnad årligen för 5 år sedan ned mot strax över 260 för 2021.

När det gäller personskador vid brand finns det en tydlig överrepresentation bland män i nästan alla ålderskategorierna, men framförallt i åldrarna 25-44 och 45-64. Vid högre ålder än 80 så jämnar skillnaden ut sig mellan könen, men det beror på att betydligt fler kvinnor lever längre. Av det totala antalet skadade vid bränder utgör männen cirka 67 %. Jämförelsevis mellan förbundet och riket så skadas färre män och kvinnor per hundra tusen invånare i förbundets område, se tabell 6.

Tabell 6.: Antalet skadade i bränder per år i genomsnitt fördelat på kön och ålderskategori i RTÖG och Riket som helhet.

Ålder	Antal skadade män		Antal skadade kvinnor	
	RTÖG	Riket	RTÖG	Riket
0-14	1	18	1	11
15-24	0,4	32	0,8	12

25-44	2,4	69	1,2	30
45-64	3,0	80	0,4	28
65-79	1,8	52	1,2	29
80+	0,6	25	0,6	26
Total	9,2	276	5,2	136
Total per 100 000 inv.	3,9	5,3	2,2	2,6

När det kommer till omkomna per invånare finns såväl i förbundet som riket en sjunkande trend, båda sett till antal som per invånare. För förbundets del är 2020 och 2021 dock år som avviker från denna trend, då antal omkomna ökat från 1-2 till 3-4 per år. Män är överrepresenterade i dödsbrandstatistiken.

Bränderna är inte jämnt fördelade i förbundets område. Relativt invånarantal inträffar lägst antal bränder i Linköpings kommun, medan de andra kommunerna ligger på samma nivå. Samtliga kommuner ligger dock under riksnittet och jämförbara organisationer.

4.3 Brand utomhus

I kategorin brand utomhus inkluderas bränder i vegetation men också bränder i bilar och andra fordon samt bränder i soptunnor och container. Inom förbundets område sker cirka 500 sådana bränder per år. Det är något färre bränder än i riket per invånare, se tabell 7.

Tabell 7. Antal bränder utomhus samt per 1000 inv. inom RTÖG och jämförelse med riket som helhet sammanställd som medelvärde för åren.

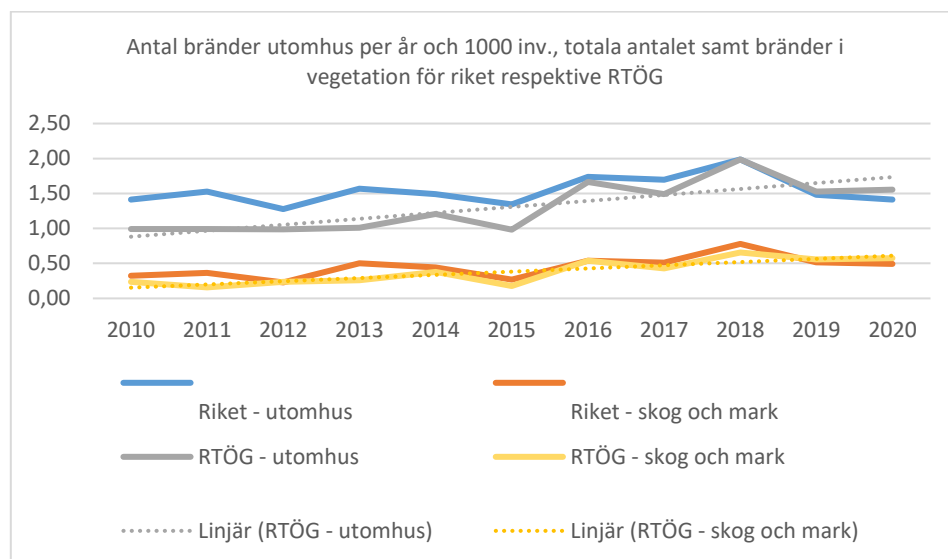
Startobjekt	Antal bränder RTÖG	Antal bränder riket	Per 1000 inv. i RTÖG	Per 1000 inv. i riket
Brand i vegetation (skog och gräs)	158	5135	0,47	0,51
Papperskorg, soptunna, container	58	1956	0,17	0,20
Personbil	111	3722	0,33	0,37

Andra fordon (ex. båt, lastfordon, flyg)	31	1208	0,09	0,12
Okänt startobjekt	149	4429	0,45	0,44
Total	496	16090	1,49	1,59

Över tid har antalet bränder utomhus ökat, från ett genomsnitt på cirka 370 tidigare år till ett genomsnitt på cirka 500 mellan 2014-2020. Ökningen beror framförallt på fler bränder i vegetationen. Det bedöms ha ett tydligt samband med varmare och torrare väder de senaste åren. Det syns också i den totala ytan vegetation som brunnit av under de senaste åren, att vid torra och varma år så ökar inte bara antalet bränder i vegetationen utan även i ytan som brunnit. Sett till den totala landarealen är Valdemarsvik och Söderköpings kommun mer utsatta. En förklaring kan vara att åskoväder ofta drar sig över dessa kommuner.

Diagram 1. Utvecklingen av antal bränder utomhus samt bränder i skog och mark för riket respektive RTÖG per år och 1000 inv. Ökningen i antalet bränder utomhus utgörs till stor del en ökning i bränder i skog och mark. D

Vad ökningen av övriga bränder utomhus beror på är oklart, men antalet bränder med okända startobjekt har minskat. Detta indikerar att indata till statistiken har blivit bättre, så en förklaring kan vara en lite annorlunda rapportering än tidigare. Bränderna är inte jämnt fördelade i relation till antalet invånare i förbundets område. Söderköping, Norrköping och Valdemarsviks kommuner är mer drabbade än de andra kommunerna.

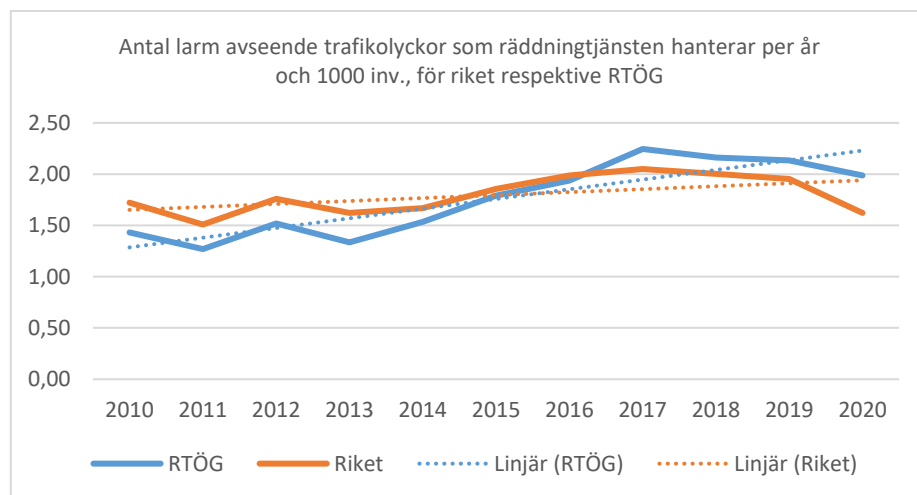

4.4 Trafikolycka

I förbundets område inträffar i snitt cirka 1860 olyckor per år enligt transportstyrelsens informationssystem för olyckor och skador, Strada. Det är ett genomsnitt för de senaste 5 åren (mellan 2016-2020). Räddningstjänsten blir dock inte larmad till samtliga av dessa, utan i genomsnitt 705 per år under motsvarande tidsperiod, vilket ändå innebär att det är den vanligaste olyckstypen som förbundet hanterar. Transportolyckor påverkar samhället negativt i och med att olyckor får stora konsekvenser på bland annat trafikflöden som inte ligger i direkt geografisk anslutning till en inträffad olycka. Vad gäller spårbunden trafik och särskilt järnvägstrafik finns en särskild problematik med spårsporing och suicidhändelser. Totalt uppgår de sammanlagda direkta och indirekta samhällskostnaderna för enbart trafikolyckor i upptagningsområdet till över 700 mkr per år.

Antalet trafikolyckor per invånare och år har enligt statistik från Strada legat ungefär på samma genomsnittsnivå under de senaste åren. Det har alltså inte skett någon markant förändring avseende antalet trafikolyckor totalt sett. Däremot har antalet trafikolyckor som räddningstjänsten larmas till ökat enligt diagram 2. Undantaget för detta är utvecklingen år 2020 under påverkan av Covid-19 då antalet trafikolyckor, antalet skadade samt omkomna i trafikolyckor har minskat tydligt till följd av minskat resande. Vad ökningen för räddningstjänsten beror på är svårt att svara på, men generellt larmas myndigheter till fler olyckor, det gäller till exempelvis ambulans som årligen har ett ökat antal larm.

Diagram 2. Utvecklingen av antal trafikolyckor per 1000 invånare som räddningstjänsten larmas till årligen. Utveckling för RTÖG respektive riket som helhet.

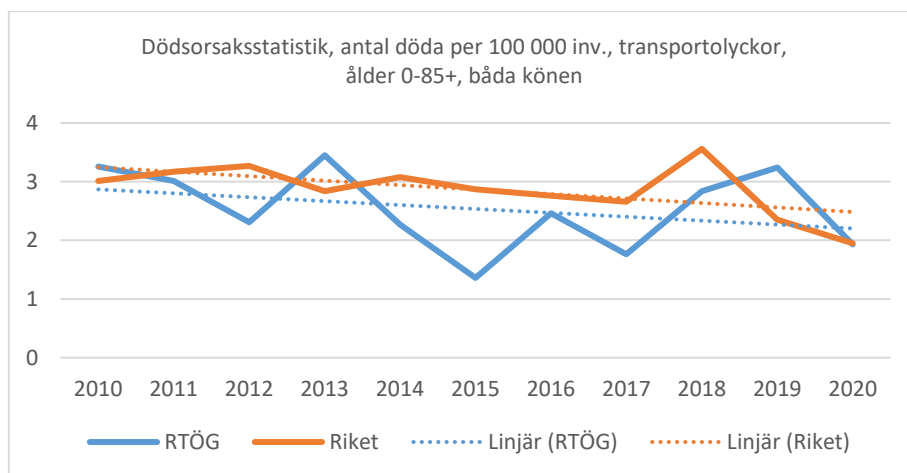
Fler män än kvinnor skadas i samtliga åldersgrupper. Av det totala antalet skadade utgör männen 61%. Vid en jämförelse mellan förbundet och riket så skadas fler män och kvinnor per invånare i förbundet, se tabell 8.

Tabell 8: Antalet skadade i transportolyckor per år i genomsnitt fördelat på åldersgrupper.

Ålder	Antal skadade män		Antal skadade kvinnor	
	RTÖG	Riket	RTÖG	Riket
0–14	39	754	33	572
15–24	47	1073	30	729
25–44	73	1522	41	815
45–64	79	1611	47	1 017
65+	58	1145	41	922
Total	297	6105	192	4 055
Total per 100 000 inv.	131	122	86	81

När det kommer till antal döda i transportolyckor finns en sjunkande trend i såväl förbundet som i riket, diagram 3

Diagram 3: Utvecklingen av omkomna till följd av transportolyckor

Väldigt få människor under 24 år omkommer till följd av trafikolyckor. Kvinnor är mest utsatta i åldersgruppen 65+. Av det totala antalet omkomna utgör männen 67%. Jämförelsevis mellan RTÖG och riket så omkommer fler män och kvinnor per hundra tusen invånare i riket.

Tabell 9: Antalet omkomna i transportolyckor per år i genomsnitt fördelat på kön och ålderskategori i RTÖG respektive Riket.

Ålder	Antal omkomna män		Antal omkomna kvinnor	
	RTÖG	Riket	RTÖG	Riket
0-14	0	5	0	3
15-24	0	31	0	9
25-44	2	55	1	9
45-64	2	57	0	13
65+	2	62	2	31
Total	6	210	3	65
Total per 100 000 inv.	2,4	4,2	1,2	1,3

Trafikolyckorna är inte jämnt fördelade i relation till antal invånare. Söderköping, Norrköping och Valdemarsviks kommuner är något mer drabbade än de andra kommunerna.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Kategorin olyckor med farliga ämnen omfattar i genomsnitt strax över 100 händelser per år, där cirka 90 av dessa är kategoriserade som *begränsande utsläpp av drivmedel eller olja*. Ungefär 13 utsläpp per år kategoriseras som mer *allvarliga utsläpp av farliga ämnen eller överhängande risk för utsläpp för sådant*. Vid en jämförelse mellan förbundet och riket ligger antalet händelser per invånare på samma nivå.

I förbundet finns cirka 650 verksamheter som har tillstånd för att hantera brandfarlig vara. Den absoluta majoriteten av dessa hanterar mindre mängder. Av dessa 650 hanterar 14 stycken verksamheter sådana stora mängder brandfarlig vara att de omfattas av särskilda bestämmelser enligt 2 kap. 4§ i lagen om skydd mot olyckor. Antalet verksamheter som har tillstånd för hantering av explosiv vara är cirka 100, där en stor del avser försäljning av fyrverkeripjäser eller ammunition.

Sevesoverksamhet och farlig verksamhet är två begrepp som har ungefär samma innebörd; det är verksamheter som hanterar större mängder farliga ämnen som kan leda till allvarliga skador på människa och/eller miljö. I förbundet finns totalt 30 stycken Sevesoanläggningar och ytterligare 20 farliga verksamheter enligt 2 kap. 4§ i lagen om skydd mot olyckor. Det summeras till totalt cirka 50 farliga verksamheter, vilket innebär att förbundet är en av de räddningstjänstorganisationer i landet som hanterar absolut flest av sådana verksamheter.

Störst risk för en olycka med farliga ämnen finns i Norrköpings centralort med hamnen, där det finns många industrier som hanterar farliga ämnen. Risken är störst på de stora transportlederna, särskilt i närheten av tätorter. Då ökar både sannolikheten i och med fler korsningar och påfarter, men också tänkbara konsekvenser då fler personer är exponerade vid en eventuell olycka. En stor mängd farlig gods transporteras också på järnväg, men där är sannolikheten för en olycka betydligt lägre än för en olycka på väg.

Utsläpp av olja till havs kan leda till stora konsekvenser för främst miljön, men också för egendom och kommunens ekonomi. I förbundets område har Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik kommuner kuststräckor med risk för att drabbas av ett oljeutsläpp. Hanteringen av ett oljeutsläpp delas upp i två faser, räddningstjänstfas och saneringsfas. Den första pågår så länge händelsen bedöms omfattas av kriterierna för räddningstjänst. Saneringsfasen tar vid när räddningstjänsten avslutas och är enligt praxis kommunens ansvar. Båda faserna är väldigt resurskrävande över lång tid både avseende personal och material.

Vid ett oljepåslag finns vissa prioriterade känsliga miljöområden där skadan från olja kan bli större. Förutom skador på miljön leder ett oljeutsläpp till avbrott i trafik på sjön, boende drabbas och stora konsekvenser på turism och ekonomi över lång tid. I Linköping och Åtvidaberg finns ingen risk för de stora oljeutsläppen tills havs, men ett oljeutsläpp vid vattenskyddsområden för intag av råvatten till vattenverken kan ge konsekvenser.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Totalt finns det 103 utpekade naturområden i medlemskommunerna som är prioriterade att skydda i första hand mot ett oljeutsläpp: Norrköping 24 stycken, Söderköping 30 stycken (varav många är öar), Valdemarsvik 39 stycken (varav många är öar).

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

4.6 Naturolyckor

Översvämningar kan orsakas dels av skyfall eller stora mängder nederbörd på kort tid och dels genom höga flöden i sjöar och vattendrag. Även en kombination av båda kan förekomma. En följd av klimatförändringar är att det i Sverige kan väntas bli fler skyfall och fler tillfällen med häftig nederbörd. När sådant sker klarar dagvattensystemen inte av att hantera den stora mängden vatten och översvämningar sker på olika platser. Detta sker främst lågpunkter i infrastruktur, undergångar och källare. Vid höga flöden i sjöar och åar kan det bli andra konsekvenser med större konsekvenser på områden nära vattenlinjen.

För Linköping och Norrköping bedöms konsekvenserna av översvämningar till följd av skyfall kunna bli stora, även om sannolikheten för att det sker inte bedöms som så högt. I Söderköping sker översvämningar mer frekvent och resulterar i medelstora konsekvenser, likväl som i Valdemarsvik. Åtvidaberg är den kommun som är mest förskonad från översvämningssproblematiken. Områden som är särskilt utsatta finns i redovisade i förbundets riskanalys.

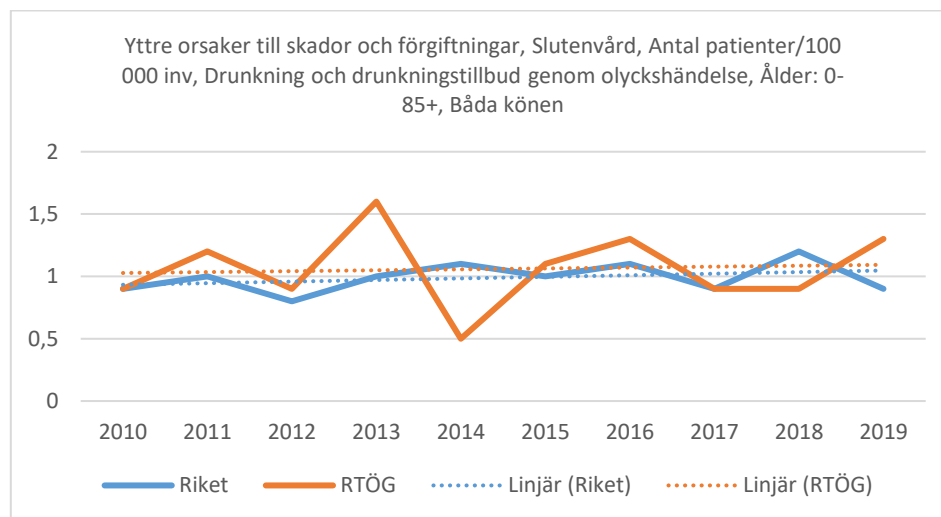
Ras och skred riskerar att inträffa där markförhållandena inte är stabila, oftast vid skyfall eller översvämningar då marken blir än mer rörlig. I de fem kommunerna finns några speciellt utsatta områden som har en större risk för ras och skred. Sannolikheten kan ändå sammantaget bedömas som väldigt låg, men kan ge stora konsekvenser. Dessa områden finns i redovisade i förbundets riskanalys. Ett område i norra delen av förbundet pekades 2021 ut av MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och SGI (Statens Geologiska institut) som ett av tio områden i Sverige med allvarligast risk för ras och skred.

4.7 Drunkningar

Olyckstypen drunkning har ett varierande antal omkomna samt skadade från år till år, till stor del beroende av väder. De sammanlagda direkta och indirekta samhällskostnaderna för drunkningsolyckor i förbundets område uppgår till cirka 20 miljoner kronor per år. Bad-, båt- och isolyckor, är de kategorier av drunkning där flest omkommer. Majoriteten av de inträffade drunkningsolyckorna är obevittnade, det vill säga att de inträffar utan att någon ser eller uppmärksammar det. Totalt skadas ungefär lika många människor per invånare i förbundet som i riket. I såväl förbundet som i riket finns en neutral trend sett till befolkningens mängden, se diagram 4.

Diagram 4. Utvecklingen av skadade till följd av drunkning.

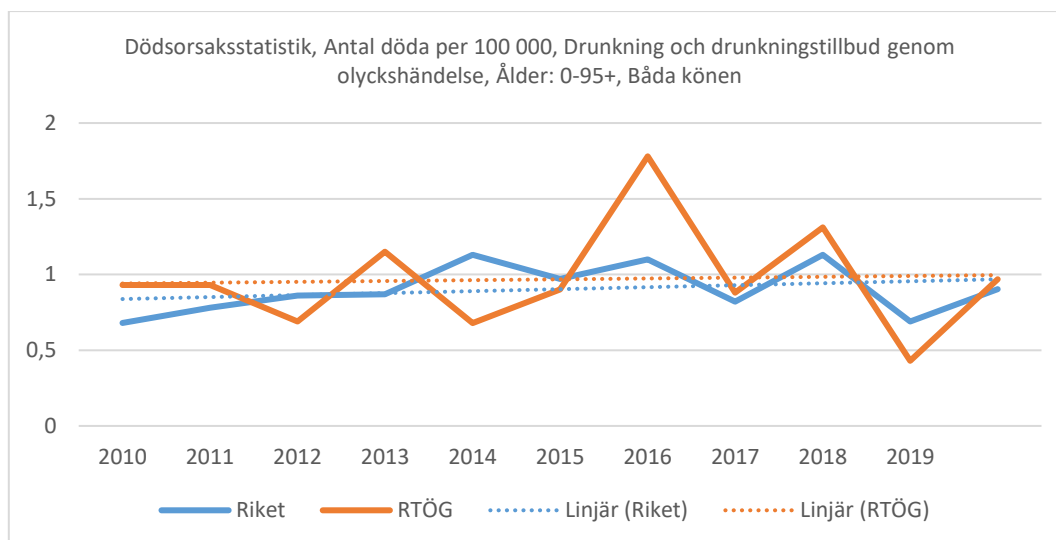
Männen utgör cirka 67 % av de skadade. I jämförelse mellan förbundet och riket så skiljer det inget; fördelningen i förbundet följer riket, se diagram 5.

I såväl förbundet som i riket finns en neutral trend vad gäller antalet omkomna till följd av drunkning sett till befolkningens mängd. Totalt sett omkommer ungefär lika många människor per invånare i förbundet som i riket.

Diagram 5. Utvecklingen av omkomna till följd av drunkning.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Fördelningen när det kommer till omkomna till följd av drunkning är annorlunda än för skadade, där en överrepresentation finns bland de äldre grupperna. Männerna utgör en stor andel av de omkomna, cirka 85% av de omkomna är män. Männens riskgrupp är 65+. Kvinnornas riskgrupp är 65+ men utgör ändå mindre än hälften av männen i antal. Jämförelsevis mellan förbundet och riket så skiljer det sig inte något mellan könen; fördelningen i förbundet följer riket

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

5 Värdering

Skyddet mot olyckor i förbundets område bedöms i allt väsentligt vara tillfredsställande och likvärdigt. Det finns ändå behov av att ge skyddet mot vissa olyckor ett extra fokus, inte minst med tanke på den framtida samhällsutvecklingen. Olyckorna och skadorna är inte heller jämnt fördelade inom förbundets geografiska område och inte heller mellan könen.

1. Byggnadsbränder

Antal byggnadsbränder och antal skadade i förbundet är lägre än rikssnittet. Antalet omkomna har också varit lägre men har ökat de senaste åren. Antal äldre kommer öka i framtiden, vilket kommer öka sannolikheten för fler dödsbränder. Fler människor än idag väntas bo eller vistas långt från räddningsinsats. Vidare kommer nya byggnadsmaterial och förtätningar förändra riskbilden. Skyddet mot byggnads- och dödsbränder behöver därför ges ett ökat i fokus i framtiden.

2. Bränder utomhus

Förbundet ligger något under rikssnittet vad gäller bränder utomhus. Med det förändrade klimatet kan dock antalet och omfattningen av bränder i skog och mark väntas öka, och därför behöver skyddet mot omfattande bränder i skog ges ökat fokus.

3. Trafikolyckor

Inom området trafikolyckor avviker inte förbundet markant från rikssnittet vad gäller antalet olyckor eller skadeutfall. Skyddet mot trafikolyckor behöver därför inte ges mer fokus än idag.

4. Drunkning

Förbundet är inte mer drabbat än andra områden eller riket av drunkningsolyckor, men till följd av ökat intresset att bo eller vistas vid vatten behöver skyddet mot drunkning ges fortsatt uppmärksamhet framöver.

5. Olyckor med farliga ämnen

Antalet farliga verksamheter i förbundets område är bland de högsta i landet. Till detta kommer stor förekomst av transporter av farliga ämnen. Flera av verksamheterna och transportvägarna ligger nära tätbebyggda områden. Skyddet för människor och miljön kring dessa risker behöver fortsatt vara i fokus.

6. Naturolyckor

Riskerna för naturolyckor bedöms högre i förbundets områden än i riket. Icke desto mindre kan sådana olyckor innebära stora konsekvenser, framförallt vad det gäller konsekvenser av

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

skred/ras, oljeutsläpp till havs samt skyfall och översvämningar. Skyddet mot naturolyckor behöver därför ges ökat fokus.

Slutsatsen är att fler människor behöver ges en ökad förmåga att själv hantera sina olyckor, särskilt riskutsatta personer och personer som i allt högre omfattning bor långt från närmaste räddningsresurs. Utöver detta behöver skyddet mot stora olyckor öka.

6 Mål

Vårt mål är att så många människor som möjligt ska klara sin egen säkerhet själv. Om människor ändå inte klarar sin säkerhet själv, ska hjälpen finnas allt närmare till hands. Om fler klarar sin säkerhet själva och dessutom får hjälp fortare, kan vår förmåga att hantera stora olyckor öka. De målsättningar som förbundet beslutar om utifrån de nationella målen och riskbilden är följande

Människors möjlighet att själva klara olyckor ska ständigt öka

Alla människor ska ha getts förutsättningar att själva ordna sin säkerhet. Målet är att:

- människor som är särskilt utsatta för att omkomma eller skadas svårt vid brand ska ges ett ökat skydd *genom* att vi följer MSBs nationella strategi.
- människor som riskerar att omkomma eller skadas i drunkning ska ges ett ökat skydd *genom* att säkerheten vid badplatser ökar och beteendepåverkan

Den som drabbas av en olycka får hjälp allt snabbare

Den som behöver hjälp vid en olycka ska få hjälp snabbare. Målet är att

- minska tiden till en första insats *genom* att stärka vår egen första insatsförmåga, sluta avtal med andra professionella och använda civila insatspersoner

Vår förmåga att förhindra och göra insatser vid stora olyckor ska ständigt öka

Förbundet ska öka förmågan att hantera stora och komplexa risker. Målet är att

- minska risken för människor att utsättas för olyckor med farliga ämnen *genom* aktiv medverkan i planprocess och tillsyn.
- öka förmåga att hantera stora olyckor *genom* stärkt operativ lednings- och samverkanskapacitet
- öka förmåga att genomföra räddningsinsatser under höjd beredskap *genom* organisering av frivilliga och stärkt egen operativ förmåga

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

7 Förebyggande verksamhet

Enligt förbundsordningen för Räddningstjänsten Östra Götaland, ska förbundet svara för den förebyggande verksamheten som enligt lagen om skydd mot olyckor åligger en kommun. Dessa åligganden handlar om information, rådgivning, utbildning, tillsyn, tillståndshantering, rengöring och brandskydds kontroll. För att nå framgång krävs ändå ett nära och djupt samarbete mellan förbundet och kommunerna.

Den förebyggande verksamhetens inriktning, omfattning och ambitionsnivå styrs av riskbilden i de kommuner som är medlemmar i förbundet. Riskbilden kräver att rätt kompetens och att rätt resurser engageras i det förebyggande arbetet för att människor, egendom och miljö ska ha ett tillfredsställande och likvärdigt skydd.

7.1 Tillsyn

Räddningstjänsten Östra Götaland ansvarar för att utöva tillsynen av den enskildes skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778). I tillsynen ingår en kontroll av det organisatoriska brandskyddsarbetet (SBA) och en kontroll av hur byggnadstekniska brandskyddet ser ut. Utrymningsvägar, brandskyddsutrustning, värdering av brandrisker och andra tekniska funktioner med avseende på brand ingår i kontrollen av det byggnadstekniska skyddet.

Tillsyn över verksamheter som omfattas av bestämmelserna i 2 kap. §4 i lagen om skydd mot olyckor fokuseras på förmågan att göra effektiva inledande insatser för att begränsa konsekvenser av tillbud vid anläggningen men även förmågan att bistå räddningstjänsterna vid en långtgående insats. För att förebygga olyckor i samband med förvaring och hantering av explosiva ämnen sker tillsyn av verksamheter och verksamhetsutövare inom ramen för lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Inför varje år upprättas en tillsynsplan och denna plan beskriver hur tillsynen riktas under året. Enligt lagstiftningen ska särskild vikt läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador. Tillsynen sker utifrån ett eller flera av följande kriterier:

- Handlingsprogrammets mål och den riskbild som råder i förbundets område .
- Verksamheter som har en hög frekvens eller tillbud
- Verksamheter där det finns risk för att flera människor omkommer

Räddningstjänsten Östra Götaland

- Verksamheter som är klassade som farlig verksamhet (2 kap. 4§ lagen om skydd mot olyckor)
- Verksamheter där en brand eller annan olycka kan leda till omfattande skador på miljö eller leder till omfattande ekonomiska kostnader.
- Efter allmänhetens påringningar, efter genomförd räddningsinsats eller efter våra egna iakttagelser.

Tillsynerna planeras så att tillsyn ser var sjätte år, om det inte finns särskilt skäl till att tillsynen kan vänta. Tillsyner på farliga verksamheter genomförs i så stor utsträckning som möjligt tillsammans med Länsstyrelsen och kommunernas miljö- och hälsoskyddskontor om de omfattas av Sevesolagstiftningen. Sevesolagstiftningen omfattar lagen (1999:381), förordningen (2015:236) och föreskrifterna (MSBFS 2015:8) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, samt miljöbalken (1998:808), lagen om skydd mot olyckor (2003:778) och plan- och bygglagen (2010:900).

Tillsyner genomförs framförallt av särskilt utsedd personal efter delegation av räddningschefen. Kompetenskravet på den som genomför tillsyn varierar beroende på komplexiteten i den verksamhet eller anläggning som är föremål för tillsyn. Personal som jobbar med tillsynsverksamhet ska så snabbt som möjligt genomföra kursen Tillsyn A. För att ta sig an större objekt bör kursen Tillsyn B genomföras. Tillsyn över de mest komplicerade verksamheterna utförs av personal med lägst brandingenjörsexamen eller civilingenjör iriskhantering.

Tillsyn sker regelbundet även över hamnar, kajer och badplatser.

7.2 Stöd till den enskilde

En viktig del att nå det nationella målet för den förebyggande verksamheten är att ge stöd till den enskilde. Förbundet stödjer den enskilde genom olika aktiviteter som styrs främst av den enskildes möjlighet att själv skapa sin säkerhet. Mot bakgrund av riskbilden i förbundet, riktas mycket stöd till enskilda inom området brandsäkerhet.

Människor med god förmåga att själva skapa sin säkerhet är målgrupp för våra generella utbildnings- och informationsinsatser. Förbundet bedriver utbildning främst för anställda i kommuner och regioner samt skolungdomar. Generella informationskampanjer genomförs för att påminna människor om vikten av att skapa sin egen säkerhet. På vår hemsida och via generella kampanjer ges även påminnande information om andra, säsongsbetonade risker såsom eldning utomhus, reflex- och cykelhjälmsanvändning och säkerhet vid vatten.

Människor med sämre förmåga att skapa sin egen säkerhet nås av riktade kommunikationsinsatser i form av hembesök. Därmed kan kommunikationen riktas till områden med hög brandfrekvens och genomföras

Räddningstjänsten Östra Götaland

på ett sätt som underlättar mottagandet av informationen. På hemsidan finns information och rådgivning som underlättar för den som omfattas av vår tillsyn att ta lättare ansvar för sitt brandskydd.

Människor med mycket begränsad förmåga att själv skapa in säkerhet nås av individuellt anpassade insatser. Genom samarbete med förbundets medlemskommuner försöker förbundet förmå den personal som i sin vardag möter särskilt riskutsatta att öka deras brandsäkerhet. I förbundets strategiska plan är säkerheten för särskilt riskutsatta ett prioriterat område för en längre tid framöver.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

7.3 Rengöring och brandskydds kontroll

Förbundet har enligt förbundsordningen ansvar att se till att rengöring och brandskydds kontroll sker. Denna verksamhet handlas upp regelbundet och utförs av privata entreprenörer i alla medlemskommuner. Förbundet har uppföljningsmöten med entreprenörer minst två gånger per år

Förbundets medlemskommuner har antagit frister för rengöring med stöd av MSBFS 2014:6. Inga avvikelser från de föreskrivna intervallerna har skett.

Förbundet hanterar även ansökningar om egensotning. Det finns en processbeskrivning för ansökningsärenden som följs. Information om egensotning och ansökningsblanketter finns på förbundets hemsida, där även en mall för att själv dokumentera sig egensotning. I handläggningen av ärendet kontrolleras att den som ansöker om egensotning är behörig att göra så. Att den sökande har kunskap och utrustning för ändamålet är ett ansvar som, i och med ett medgivande, övergår till den sökande.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

I gällande överenskommelse mellan förbundet och medlemskommunerna ska förbundet ta initiativ till att samordna förbundets och medlemskommunernas olycksförebyggande arbete. Syftet är att skapa samverkan och samarbete mellan kommunerna och förbundet i det olycksförebyggande arbete som förbundet gör utifrån handlingsprogram för skydd mot olyckor och det olycksförebyggande arbete som kommunerna inom sitt trygghets- och säkerhetsarbete

Förbundet har en aktiv roll medlemskommunernas förvaltningar där brandskyddsfrågor behandlas. Förbundet stödjer medlemskommunerna vid framtagande av översiktsplaner och detaljplaner. I framtagande av dessa planer fokuseras förbundet på möjligheterna att genomföra insatser inom rimlig tid, att det finns åtkomst till byggnaden vid en räddningsinsats och att det finns tillgång till släckvatten samt möjlighet till att omhänderta förorenat släckvatten. Stor vikt läggs även vid placeringen av nya verksamheter så att de inte påverkas i för stor utsträckning av riskerna från farliga verksamheter och transport av farligt gods.

Förbundet är remissinstans som sakkunnig i brandfrågor i stora delar av byggprocessen i medlemskommunerna. I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) kontrollerar räddningstjänsten att lokalerna är anpassade för det personantal samt verksamhet som anges i ansökan.

Förbundet är remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller

Räddningstjänsten Östra Götaland

annan pyroteknik enligt ordningslagen (1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse.

I samband med större ny- eller ombyggnation av vägar, järnvägar är förbundet en aktiv deltagare som bevakar frågor som:

- insatstider
- risk för ras och skred
- översvämningsrisk
- avstånd till olika former av riskobjekt och närhet till vattenskyddsområde

Räddningstjänsten är även remissinstans till länsstyrelsen och medlemskommunernas miljö- och hälsoskyddskontoret i frågor om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt Miljöbalken.

När det kommer till eldningsförbud får förbundet inte självt utfärda dessa. Det finns en dokumenterad arbetsgång där rollerna för förbundet och medlemskommunerna är fastställd. Förbundet har en rådgivande roll gentemot medlemskommunerna vad gäller införande och återtagande av eldningsförbud.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

8.1 Övergripande

I 1 kap. 2§ i lagen om skydd mot olyckor anges att med räddningstjänst avses i lagen de räddningsinsatser som staten eller kommunerna skall ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön. Staten eller en kommun skall ansvara för en räddningsinsats endast om detta är motiverat med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt.

Tillgång till egna resurser

Under dygnets alla timmar, året om, upprätthåller förbundet beredskap för att kunna hantera de olyckor som kan inträffa inom förbundets område.

För räddningsresurser i Linköping och Norrköpings tätorter med heltidsanställd personal, ska första fordon normalt vara på väg mot olycksplats inom 90 sekunder från larm till räddnings- eller ledningsresurs. På stationer med räddningspersonal i beredskap ska första fordon normalt vara på väg mot olycksplats inom 5 minuter efter larm räddnings- eller ledningsresurs. I figur 1 redovisas huvudsaklig geografisk placering för räddningsresurser. I tabell 10 redovisas bemanning, anspänningstider och eventuella specialkompetenser samt specialresurser för olika stationer

I tabell 10 anges planerad bemanning samt avvikande nivå. Beslut angående bemanning som skiljer från tabell 10 kan fattas enligt punkt 8.4.

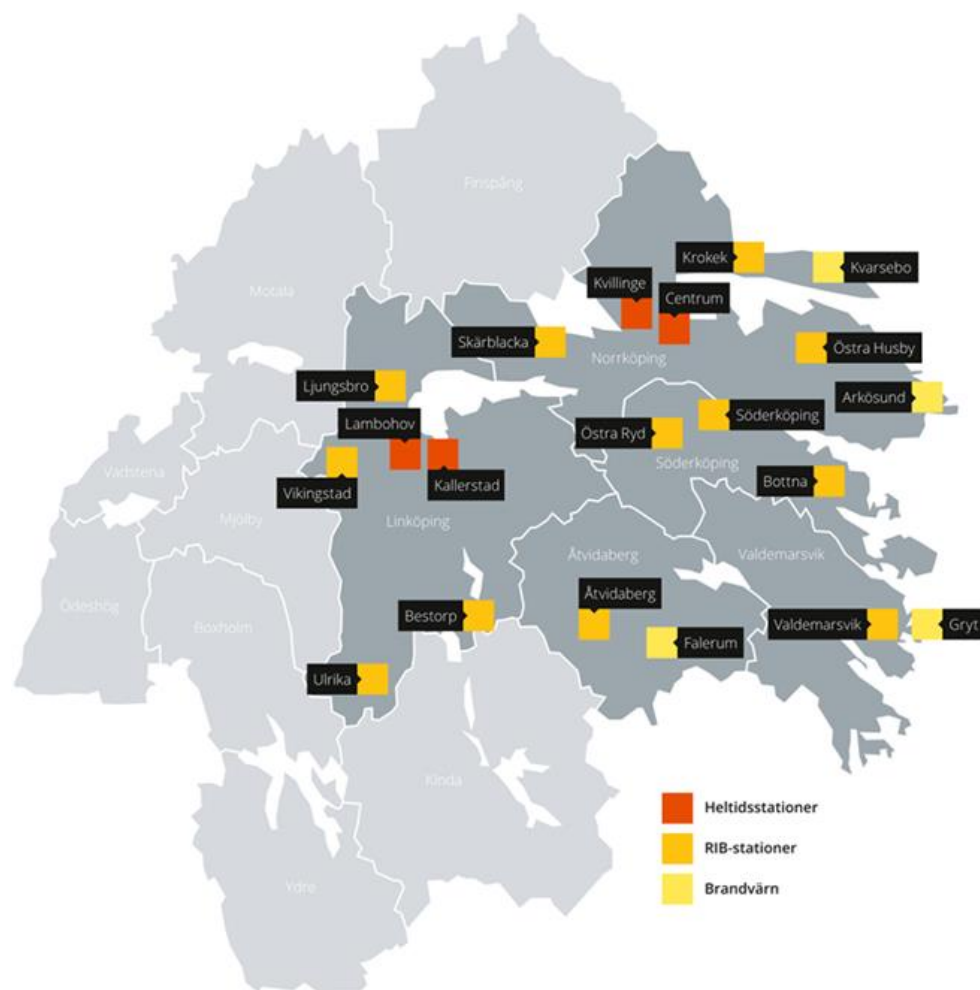

Räddningstjänsten Östra Götaland

Sidan

33 av 65

Figur 1. Kartbild över förbundets geografiska område med huvudsaklig placering av egna räddningsresurser.

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
E-post info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer 222000-2758

Tabell 10. Tillgång till egna resurser – personella resurser dess huvudsakliga placering (ortens brandstation), anspänningstider och specialresurser

Kommun	Räddningsstation	Planerade personella resurser heltidsstation	Planerade personella resurser station med beredskapspersonal	Anspänningstid	Specialresurser
Linköping	Lambohov	1+5		90 sek	Höjdfordon Terrängfordon
Linköping	Kallerstad	1+5		90 sek	Höjdfordon Båt
Linköping	Ulrika		1+2	5 min	
Linköping	Ljungsbro		1+4	5 min	Första insatsperson
Linköping	Vikingstad		0+2	5 min	Första insatsperson
Linköping	Bestorp		1+2	5 min	Första insatsperson
Norrköping	Centrum	1+5		90 sek	Höjdfordon Räddningsdykning
Norrköping	Kvillinge	1+5		90 sek	Höjdfordon Båt
Norrköping	Skärblacka		1+4	5 min	Första insatsperson
Norrköping	Östra Husby		1+4	5 min	
Norrköping	Arkösund**				
Norrköping	Krokek		1+4	5 min	
Norrköping	Kvarsebo**				
Söderköping	Söderköping		1+5	5 min	Höjdfordon Första insatsperson
Söderköping	Östra Ryd		0+2	5 min	
Söderköping	Bottna		0+2	5 min	Första insatsperson
Valdemarsvik	Valdemarsvik		1+5	5 min	Första insatsperson
Valdemarsvik	Gryt**				

Räddningstjänsten Östra Götaland

Kommun	Räddningsstation	Planerade personella resurser heltidsstation	Planerade personella resurser station med beredskapspersonal	Anspänningstid	Specialresurser
Ätvidaberg	Ätvidaberg		1+5	5 min	Höjdfordon Första insatsperson
Ätvidaberg	Falerum**				
Summa		24	50		
Avvikande nivå***		23			

* Ex 1+5 anger att det är 1 brandbefäl och 5 brandmän. Ex 0+2 anger att det vid stationen inte finns brandbefäl.

** Station med frivillig personal utan krav på beredskap

*** Avvikande nivå är den lägsta bemanningen vid till exempel hastigt uppkommen personalfrånvaro. Avvikande nivå får förekomma upp till tio procent av årets timmar och mellan klockslagen 20.00-08.00. Beslut om bemanning vid andra tillfällen kan också fattas enligt punkt 8.4.

Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner

Räddningstjänsterna i Östergötland, Jönköping, Kronoberg, Kalmar och Blekinge län ingår i Räddningsregion Sydöstra Sverige (RSÖS) för att tillsammans samarbeta avseende ledning och genomförande av räddningsinsatser. Syftet är att uppnå tillfredställande förmåga och robusthet för att hantera flera samtidiga och mycket omfattande räddningsinsatser. Se bilaga A, *Avsiktsförklaring för räddningstjänsterna inom räddningsregion sydöstra Sverige, RSÖS, samt rutin regionala förstärkningsresurser.*

Förbundet ingår som en part i ett räddningsledningssystem omfattande totalt 14 kommuner i Östergötland och Sörmland. Se bilaga A, *Räddningsledningssystem för Räddningstjänsten Östra Götaland och till räddningscentralen anslutna kommuner eller organisationer*

Till grund för räddningsledningssystemet ligger ett avtal om samverkan vid räddningstjänst som ingåtts mellan totalt 15 samverkande räddningstjänstorganisationer eller kommuner. Se bilaga A, *Avtal om samverkan vid räddningstjänst.*

Alarmering av räddningsorganet

Normalt larmas räddningstjänst av SOS Alarm AB efter att en hjälpsökande ringt 112. Detta regleras i ett avtal mellan förbundet och SOS Alarm AB. SOS Alarm AB larmar räddningsresurser enligt

Räddningstjänsten Östra Götaland

larmhanteringsplan beslutad av räddningschefen. Medlyssning av larmsamtal samt ledning av räddningsresurser sker från förbundets räddningscentral. Utalarmering kan ske på flera av varandra oberoende tillvägagångssätt. Vid en störning i teletrafiken kan räddningstjänst larmas från varje räddningsstation.

Från de flesta av våra räddningsenheter kan kontakt skapas till SOS Alarm via särskilt kommunikationssystem. Systemet Rakel används i huvudsak för kommunikation.

Enligt överenskommelse med SOS Alarm AB blir förbundet underrättat om telestörningar. Förbundet vidtar då, utifrån det aktuella läget, åtgärder så att allmänheten kan larma räddningstjänst i händelse av olyckor.

Vid omfattande störningar på larmfunktionen 112 kan förbundets räddningsstationer bemannas med personal. Allmänheten ges därmed möjlighet att larma räddningstjänsten genom att bege sig till någon av räddningsstationerna. Från räddningsstationerna kan räddningsresurser i förbundet samt övriga räddningsorgan larmas. Information om eventuellt övriga platser ska meddelas som "Viktigt meddelande till allmänheten".

Brandvattenförsörjning

Brandsläckning kan ske med vatten direkt från brandposter i främst varje kommuns centralort. På övriga orter säkerställs tillgång till vatten för brandsläckning genom brandpost, vatteningenhet från räddningstjänsten, öppet vattendrag eller som en kombination av dessa.

Medlemskommunerna i förbundet ansvarar för dimensionering, utbyggnad, service och underhåll av system för brandvattenförsörjning. Förbundet samverkar med samtliga medlemskommuner i planering och dimensionering för brandvattenförsörjning.

Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når olika delar av kommunen, inklusive larmhanteringen (responstid)

Karta i figur 2 beskriver tiden från att larm inkommer till att första kommunala räddningsresurs når olika delar av förbundets område. Cirka 85% av befolkningen nås inom 10 minuter och cirka 99 % av befolkningen inom 30 minuter. Mer detaljerad karta finns i bilaga A, *Insatskarta_analys1_Östra Götaland_2021*.

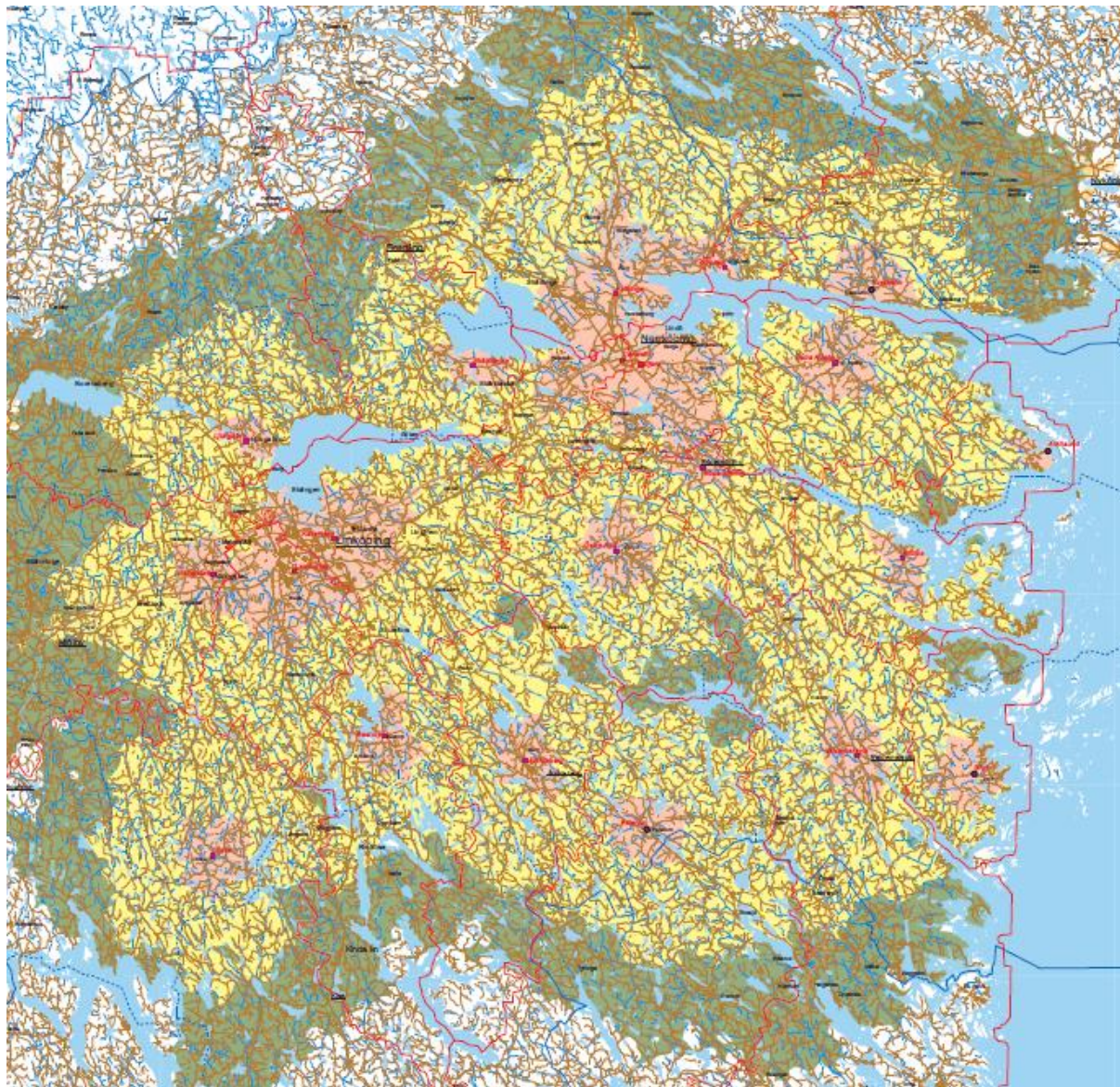
Inga större förändringar i infrastrukturen inom förbundets område bedöms ske i närtid varav det är troligt att uppgifterna enligt figur 2 kommer att kvarstå.

Medianvärde på tid (sekunder) från att larm inkommer till att första kommunala räddningsresurs är på plats var under perioden 2019-2020 för hela förbundet och samtliga inträffade händelser 510 sekunder.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Figur 2. Visualisering av tid från att larm inkommer tills att första räddningsresurs normalt når fram. Röd färg innebär att första kommunala räddningsresurs når fram inom 0-10 minuter, gul färg inom 10-20 minuter och grön färg inom 20-30 minuter.

Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder

Förbundet har inte avtal med annan att vidta inledande åtgärder men en överenskommelse finns med annan part för att främst kunna bistå med transport i skärgårdsmiljö.

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
E-post info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer 222000-2758

Räddningstjänsten Östra Götaland

För att minska tiden för människor att få hjälp, i första hand i områden med lång tid till framkomst för kommunala räddningsresurser, har förbundet som plan att utbilda och organisera frivilliga och civila insatspersoner. Dessa ska kunna genomföra inledande begränsade åtgärder i avvaktan på att kommunala räddningsresurser anländer till olycksplatsen.

För att stärka förmågan att göra inledande och skadebegränsande åtgärder vid bränder, trafikolyckor och vissa akuta medicinska tillstånd så som hjärtstopp, planerar förbundet att sluta avtal med andra professionella aktörer, så kallade semiprofessionella.

Samverkan med andra aktörer

Förbundet har i olika omfattning en etablerad samverkan med flera aktörer utöver förbundets medlemskommuner, såsom Länsstyrelsen i Östergötland, Region Östergötland, Trafikverket, Kustbevakningen, Sjöräddningssällskapet, Sjöfartsverket, Polismyndigheten (Polisregion Öst), Försvarmakten mfl.

I samband med räddningsinsatser enligt 4 kapitlet i lagen om skydd mot olyckor sker regelmässigt samverkan med den myndighet som ansvarar räddningsinsatsen. För denna samverkan finns lokala och regionala samverkansrutiner.

Då del av förbundets område utgörs av planeringszon för kärnkraftverket i Oskarshamn bistår förbundet eller i förbundet ingående medlemskommuner, enligt Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor (t.o.m. SFS 2020:883), Länsstyrelsen i Östergötland i arbete med strålningsmätning och rapportering av mätresultat. Detta görs genom att personal eller nödvändig egendom ställs till Länsstyrelsens förfogande. Förbundet deltar i enlighet med 6 kap 9§ i lagen om skydd mot olyckor i planeringen av räddningstjänsten vid utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning. Se bilaga A, *Överenskommelse om presumtiva personer för befattningen räddningstjänstansvarig (räddningsledare) vid kärnteknisk händelse*

Förbundet har samverkansavtal om i väntan på ambulans (IVPA) med Region Östergötland. Se bilaga A, *Samverkansavtal om I Väntan på Ambulans (IVPA)*

Förbundet har ramavtal med Sörmlandskustens räddningstjänst och Räddningstjänsten Västervik. Se bilaga A, *Ramavtal om räddningstjänst*

Varning och information till allmänheten

Vid allvarliga olyckshändelser ska allmänheten kunna informeras för att kunna vidta åtgärder för att skydda sig själva. Det kan bland annat ske genom VMA, Viktigt Meddelande till Allmänheten. Information och råd kan kommuniceras via flera olika kanaler så som radio, telefon och tv.

VMA kan kompletteras med ljudsignaler från särskilda varningsaggregat utomhus.

Signalen från ett varningsaggregat består av upprepade sju sekunder långa ljudstötter med 14 sekunders paus. Aggregaten finns i Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik, Åtvidaberg, Linköping, Malmslätt och Vikingstad och Åby. Varningsaggregaten kan styras från förbundets räddningscentral eller från SOS Alarm AB.

När signalen hörs ska allmänheten bege sig inomhus, stänga fönster, dörrar och ventiler samt lyssna på riks- eller lokalradion. Förbundet ansvarar för underhåll och provning av varningsaggregaten.

8.2 Förmåga per olyckstyp

Brand i byggnad

Tabellerna nedan anger vad en enskild räddningsresurs som utgår från respektive brandstation i normalfallet klarar av att genomföra vid brand i byggnad på egen hand innan eventuell förstärkande räddningsresurs anländer. För mer detaljerad beskrivning av effekter och förmåga tillämpas särskild förmågebeskrivning för respektive räddningsstation. Se bilaga A, *Förmågebeskrivning*.

Vid normal beredskap kan 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon genomföras inom 10 minuter.

Vid två eller tre samtidigt pågående insatser, viss resursbrist eller driftstörning kan 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon genomföras inom 20 minuter.

Fyra eller flera samtidigt pågående insatser, större resursbrist eller större driftstörning kan 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon genomföras inom 30 minuter.

Tabell 11. Tabell för att beskriva olika effekter, uppgifter och nyckelresurser avseende olyckstyp brand i byggnad.

Effekt nummer	Effekt	Uppgift	Nyckelresurs
1	Rädda liv	Akut omhändertagande	
2	Förhindra följdolyckor	Avspärning, fördröjning av brandspridning	
3	Rädda egendom	Brandsläckning	
4	Förhindra skada på miljön	Förhindra eller minimera utsläpp	

5	Genomföra räddning av liv vid inträngning i tät brandrök	Rökdykning	Kompetens för rökdykning
6	Utrymning via fönster eller liknande	Räddning vid brand i byggnad vilket kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon.	Höjdfordon
7	Genomföra räddning av liv vid inträngning i tät brandrök i komplicerade miljöer	Rökdykning komplicerade miljöer	Särskild förmåga brandsläckning komplicerade miljöer

De olika effekterna i tabellen ovan kan sorteras in under olika nivåer enligt nedan.

Tabell 12. Tabell för att beskriva effekter i kopplade till olika nivåer

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5	Nivå 6	Nivå 7
Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1
	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2
		Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3
			Effekt 4	Effekt 4	Effekt 4	Effekt 4
				Effekt 5	Effekt 5	Effekt 5
					Effekt 6	Effekt 6
						Effekt 7

Nivåerna i tabellen ovan kan nu kopplas till respektive räddningsstation, och då framgår det vilken nivå på effekterna enligt tabell 11 respektive station når upp till.

Tabell 13. Tabell för att beskriva nivå för respektive räddningsstation vid brand i byggnad

Kommun	Räddningsstation	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5	Nivå 6	Nivå 7
Linköping	Lambohov							
Linköping	Kallerstad							
Linköping	Ulrika							
Linköping	Ljungsbro							
Linköping	Vikingstad							
Linköping	Bestorp							
Norrköping	Centrum							
Norrköping	Kvillinge							
Norrköping	Skärblacka							
Norrköping	Östra Husby							
Norrköping	Arkösund							
Norrköping	Krokek							
Norrköping	Kvarsebo							
Söderköping	Söderköping							
Söderköping	Östra Ryd							
Söderköping	Bottna							
Valdemarsvik	Valdemarsvik							
Valdemarsvik	Gryt							
Åtvidaberg	Åtvidaberg							
Åtvidaberg	Falerum							

Brand utomhus

Tabellerna nedan anger vad en enskild räddningsresurs som utgår från respektive brandstation i normalfallet klarar av att genomföra vid brand utomhus på egen hand innan eventuell förstärkande räddningsresurs anländer. För mer detaljerad beskrivning av effekter och förmåga tillämpas särskild förmågebeskrivning för respektive räddningsstation. Se bilaga A, *Förmågebeskrivning*.

Tabell 14.. Tabell för att beskriva olika effekter, uppgifter och nyckelresurser avseende olyckstyp brand utomhus.

Effekt nummer	Effekt	Uppgift	Nyckelresurs
1	Rädda liv	Akut omhändertagande	
2	Förhindra följdolyckor	Avspärning, fördröjning av brandspridning	
3	Rädda egendom	Påbörja brandsläckning av enstaka objekt utomhus	
4	Förhindra skada på miljön	Förhindra eller minimera utsläpp	
5	Begränsa skogsbrand	Begränsa skogsbrand med yta upp till 1000kvm	
6	I terräng genomföra transport av utrustning och personal för brandsläckning utomhus	Terrängtransport	Bandvagn

De olika effekterna i tabellen ovan kan sorteras in under olika nivåer enligt nedan.

Tabell 15. Tabell för att beskriva effekter kopplade till olika nivåer

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5	Nivå 6
Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1
	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2
		Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3
			Effekt 4	Effekt 4	Effekt 4

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

				Effekt 5	Effekt 5
					Effekt 6

Nivåerna i tabellen ovan kan nu kopplas till respektive räddningsstation, och då framgår det vilken nivå på effekterna enligt tabell 14 respektive station når upp till.

Tabell 16. Tabell för att beskriva nivå för respektive räddningsstation vid brand utomhus

Kommun	Räddningsstation	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5	Nivå 6
Linköping	Lambohov						
Linköping	Kallerstad						
Linköping	Ulrika						
Linköping	Ljungsbro						
Linköping	Vikingstad						
Linköping	Bestorp						
Norrköping	Centrum						
Norrköping	Kvillinge						
Norrköping	Skärblacka						
Norrköping	Östra Husby						
Norrköping	Arkösund						
Norrköping	Krokek						
Norrköping	Kvarsebo						
Söderköping	Söderköping						
Söderköping	Östra Ryd						
Söderköping	Bottna						
Valdemarsvik	Valdemarsvik						
Valdemarsvik	Gryt						

Åtvidaberg	Åtvidaberg						
Åtvidaberg	Falerum						

Trafikolycka

Tabellerna nedan anger vad en enskild räddningsresurs som utgår från respektive brandstation i normalfallet klarar av att genomföra vid trafikolycka på egen hand innan eventuell förstärkande räddningsresurs anländer. För mer detaljerad beskrivning av effekter och förmåga tillämpas särskild förmågebeskrivning för respektive räddningsstation. Se bilaga A, *Förmågebeskrivning*.

Tabell 17. Tabell för att beskriva olika effekter, uppgifter och nyckelresurser avseende olyckstyp trafikolycka.

Effekt nummer	Effekt	Uppgift	Nyckelresurs
1	Rädda liv	Akut omhändertagande	
2	Förhindra följdolyckor	Säkra olycksplats mot påkörning eller brand	
3	Skapa tillträde till skadad	Skapa tillträde med enkla verktyg	
4	Stabilisering	Stabilisera personbil	Nyttja egen eller tillgänglig utrustning/material för stabilisering
5	Losstagning	Losstagning med särskild utrustning	Losstagningsverktyg
6	Losstagning	Losstagning med särskild utrustning för tyngre fordon	Losstagningsverktyg Fordon tung räddning

De olika effekterna i tabellen ovan kan sorteras in under olika nivåer enligt nedan.

Tabell 18. Tabell för att beskriva effekter kopplade till olika nivåer

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5	Nivå 6
--------	--------	--------	--------	--------	--------

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1
	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2
		Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3
			Effekt 4	Effekt 4	Effekt 4
				Effekt 5	Effekt 5
					Effekt 6

Nivåerna i tabellen ovan kan nu kopplas till respektive räddningsstation, och då framgår det vilken nivå på effekterna enligt tabell 17 respektive station når upp till.

Tabell 19. Tabell för att beskriva nivå för respektive räddningsstation vid trafikolycka.

Kommun	Räddningsstation	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5	Nivå 6
Linköping	Lambohov						
Linköping	Kallerstad						
Linköping	Ulrika						
Linköping	Ljungsbro						
Linköping	Vikingstad						
Linköping	Bestorp						
Norrköping	Centrum						
Norrköping	Kvillinge						
Norrköping	Skärblacka						
Norrköping	Östra Husby						
Norrköping	Arkösund						
Norrköping	Krokek						
Norrköping	Kvarsebo						
Söderköping	Söderköping						

Söderköping	Östra Ryd						
Söderköping	Bottna						
Valdemarsvik	Valdemarsvik						
Valdemarsvik	Gryt						
Åtvidaberg	Åtvidaberg						
Åtvidaberg	Falerum						

Olycka med farliga ämnen

Tabellerna nedan anger vad en enskild räddningsresurs som utgår från respektive brandstation i normalfallet klarar av att genomföra vid olycka med farliga ämnen på egen hand innan eventuell förstärkande räddningsresurs anländer. För mer detaljerad beskrivning av effekter och förmåga tillämpas särskild förmågebeskrivning för respektive räddningsstation. Se bilaga A, *Förmågebeskrivning*.

Tabell 20. Tabell för att beskriva olika effekter, uppgifter och nyckelresurser avseende olyckstyp olycka med farliga ämnen.

Effekt nummer	Effekt	Uppgift	Nyckelresurs
1	Rädda liv	Akut omhändertagande	
2	Förhindra följdolyckor	Avspärning	
3	Rädda egendom	Påbörja säkring eller skyddande av egendom	
4	Förhindra skada på miljön	Förhindra eller minimera risk för skada på miljö	
5	Fördröja utsläpp	Täta eller minska mindre utsläpp av främst petroleumprodukt	
6	Genomföra räddning av liv vid inträngning i område med farliga ämnen	Kemdykning	Kompetens för kemdykning

7	Genomföra begränsning av utsläpp i område med farliga ämnen	Kemdykning	Särskild förmåga för kemikalieolycka eller annan olycka med farliga ämnen
---	---	------------	---

De olika effekterna i tabellen ovan kan sorteras in under olika nivåer enligt nedan.

Tabell 21. Tabell för att beskriva effekter kopplade till olika nivåer

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5	Nivå 6	Nivå 7
Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1
	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2
		Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3
			Effekt 4	Effekt 4	Effekt 4	Effekt 4
				Effekt 5	Effekt 5	Effekt 5
					Effekt 6	Effekt 6
						Effekt 7

Nivåerna i tabellen ovan kan nu kopplas till respektive räddningsstation, och då framgår det vilken nivå på effekterna enligt tabell 20 respektive station når upp till.

Tabell 22. Tabell för att beskriva nivå för respektive räddningsstation vid olycka med farliga ämnen.

Kommun	Räddningsstation	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5	Nivå 6	Nivå 7
Linköping	Lambohov							
Linköping	Kallerstad							
Linköping	Ulrika							
Linköping	Ljungsbro							
Linköping	Vikingstad							
Linköping	Bestorp							

Norrköping	Centrum							
Norrköping	Kvillinge							
Norrköping	Skärblacka							
Norrköping	Östra Husby							
Norrköping	Arkösund							
Norrköping	Krokek							
Norrköping	Kvarsebo							
Söderköping	Söderköping							
Söderköping	Östra Ryd							
Söderköping	Bottna							
Valdemarsvik	Valdemarsvik							
Valdemarsvik	Gryt							
Åtvidaberg	Åtvidaberg							
Åtvidaberg	Falerum							

Naturolycka

Tabellerna nedan anger vad en enskild räddningsresurs som utgår från respektive brandstation i normalfallet klarar av att genomföra vid naturolycka på egen hand innan eventuell förstärkande räddningsresurs anländer. För mer detaljerad beskrivning av effekter och förmåga tillämpas särskild förmågebeskrivning för respektive räddningsstation. Se bilaga A, Förmågebeskrivning.

Tabell 23. Tabell för att beskriva olika effekter, uppgifter och nyckelresurser avseende olyckstyp naturolycka.

Effekt nummer	Effekt	Uppgift	Nyckelresurs
1	Rädda liv	Akut omhändertagande	
2	Förhindra följdolyckor	Avspärning	
3	Rädda egendom	Påbörja säkring eller skyddande av egendom	

Räddningstjänsten
Östra Götaland

4	Förhindra skada på miljön	Förhindra eller minimera risk för skada på miljö	
5	Minska samhällspåverkan vid naturolycka	Länspumpa eller skydda vital samhällsfunktion med barriär	Pumputrustning

De olika effekterna i tabellen ovan kan sorteras in under olika nivåer enligt nedan.

Tabell 24. Tabell för att beskriva effekter kopplade till olika nivåer

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1
	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2
		Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3
			Effekt 4	Effekt 4
				Effekt 5

Nivåerna i tabellen ovan kan nu kopplas till respektive räddningsstation, och då framgår det vilken nivå på effekterna enligt tabell 23 respektive station når upp till.

Tabell 25. Tabell för att beskriva nivå för respektive räddningsstation vid naturolycka

Kommun	Räddningsstation	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Linköping	Lambohov					
Linköping	Kallerstad					
Linköping	Ulrika					
Linköping	Ljungsbro					
Linköping	Vikingstad					
Linköping	Bestorp					
Norrköping	Centrum					
Norrköping	Kvillinge					
Norrköping	Skärblacka					
Norrköping	Östra Husby					
Norrköping	Arkösund					
Norrköping	Krokek					
Norrköping	Kvarsebo					
Söderköping	Söderköping					
Söderköping	Östra Ryd					
Söderköping	Bottna					
Valdemarsvik	Valdemarsvik					
Valdemarsvik	Gryt					
Åtvidaberg	Åtvidaberg					
Åtvidaberg	Falerum					

Drunkning

Tabellerna nedan anger vad en enskild räddningsresurs som utgår från respektive brandstation i normalfallet klarar av att genomföra vid drunkning på egen hand innan eventuell förstärkande räddningsresurs anländer. För mer detaljerad beskrivning av effekter och förmåga tillämpas särskild förmågebeskrivning för respektive räddningsstation. Se bilaga A, *Förmågebeskrivning*.

Tabell 26. Tabell för att beskriva olika effekter, uppgifter och nyckelresurser avseende olyckstyp drunkning.

Effekt nummer	Effekt	Uppgift	Nyckelresurs
1	Rädda liv	Akut omhändertagande av person vid kant mellan vatten och land	
2	Förhindra följdolyckor	Säkra olycksplats mot risk för ytterligare skada	
3	Rädda person på ytan	Rädda person på ytan som riskerar drunkna	Ytlivräddare
4	Rädda person vid eller strax under ytan	Rädda person vid eller strax under ytan som riskerar drunkna	Ytlivräddare
5	Rädda person som sjunkit	Rädda person som sjunkit under ytan	Särskild förmåga räddningsdykare

De olika effekterna i tabellen ovan kan sorteras in under olika nivåer enligt nedan.

Tabell 27. Tabell för att beskriva effekter kopplade till olika nivåer vid drunkning

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1	Effekt 1
	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2	Effekt 2
		Effekt 3	Effekt 3	Effekt 3
			Effekt 4	Effekt 4
				Effekt 5

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Nivåerna i tabellen ovan kan nu kopplas till respektive räddningsstation, och då framgår det vilken nivå på effekterna enligt tabell 26 respektive station når upp till.

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
E-post info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer 222000-2758

Tabell 28. Tabell för att beskriva nivå för respektive räddningsstation

Kommun	Räddningsstation	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Linköping	Lambohov					
Linköping	Kallerstad					
Linköping	Ulrika					
Linköping	Ljungsbro					
Linköping	Vikingstad					
Linköping	Bestorp					
Norrköping	Centrum					
Norrköping	Kvillinge					
Norrköping	Skärblacka					
Norrköping	Östra Husby					
Norrköping	Arkösund					
Norrköping	Krokek					
Norrköping	Kvarsebo					
Söderköping	Söderköping					
Söderköping	Östra Ryd					
Söderköping	Bottna					
Valdemarsvik	Valdemarsvik					
Valdemarsvik	Gryt					
Åtvidaberg	Åtvidaberg					
Åtvidaberg	Falerum					

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Förbundet ingår i ett räddningsledningssystem med 6 andra räddningstjänstorganisationer. Se bilaga A, *Räddningsledningssystem för Räddningstjänsten Östra Götaland och till räddningscentralen anslutna kommuner eller organisationer*

I den övergripande ledningen finns ledningsfunktionerna vakthavande räddningschef och vakthavande befäl för att bemanna rollerna räddningsledningschef respektive driftchef. Det finns också säkerställt ledningsfunktioner för bemanning av ytterligare roller.

Den övergripande ledningen har möjlighet att kalla in ytterligare personal för tjänstgöring i övergripande ledning, ledning av räddningsinsats eller stab. Genom samarbeten med andra ledningssystem inom räddningsregion sydöstra Sverige, RSÖS, kan den övergripande ledningsförmågan momentant utökas.

Vid 13 av räddningsstationerna enligt tabell 10 planeras för minst en styrkeledare med kompetens för ledning av mindre omfattande räddningsinsatser i rollen som räddningsledare. Inom förbundets geografiska område planeras normalt för att dygnet runt året om ska finnas en regional insatsledare och två insatsledare tillgängliga för skadeplatsnära ledning. Dessa ska kunna bemanna någon eller några av rollerna räddningsledare, sektorchef, storsektorchef och sektionschef. Beslut om antal ledningsfunktioner för skadeplatsnära ledning som skiljer från planerad bemanning kan fattas vid enstaka och särskilda situationer enligt punkt 8.4.

För stabsarbete inom den övergripande ledningen och förstärkning av ledning på skadeplats finns särskilda planer och styrdokument. Se bilaga A; *VRC-stab, Vakthavande räddningschef stab samt FRYL, Förstärkt yttre ledning.*

Alla ledningsnivåer disponeras efter aktuell risk- och hotbild eller pågående insatser inom förbundets område. Planeringen utgår från att de tre ledningsfunktionerna styrkeledare, insatsledare och regional insatsledare samtliga inom 60 minuter efter larm kan verka i en ledningsroll vid räddningsinsats inom förbundets område.

Tiden från det att larmet inkommer till resurser för ledning av räddningsinsatser kan påbörja ledningsarbete framgår av bilaga A, *Insatskarta_Östra Götaland_Stationsvis_2019 (006)*

Räddningstjänsten Östra Götaland

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Inom förbundets område inträffar mer eller mindre regelmässigt samtidiga händelser, dels sådana som uppfyller kriterierna i 1 kap. 2 § i lagen om skydd mot olyckor, men också andra typer av insatser med påverkan på beredskap och förmåga att genomföra räddningsinsatser. Samtidiga händelser inträffar främst i förbundets centralorter och under tiden 15.00-20.00.

Förbundet strävar efter att räddningsinsatser och andra händelser ska hanteras av de resurser en specifik händelse faktiskt kräver. Samtidiga larm hanteras en i huvudsak utifrån rutin att närmaste resurs ska larmas. Om räddningsresurser placerade på närmaste brandstation redan är upptagna, larmas resurser från näst närmaste station och så vidare.

Vid omfattande händelser, exempelvis långvariga eller resurskrävande insatser, kan extra egen personal kallas in för att upprätthålla beredskap eller medverka vid räddningsinsats. För att upprätthålla en tillfredställande beredskap vid dessa tillfällen kan personal och räddningsresurser flyttas till taktiskt lämpligare plats, se tabell 29.

Samverkan sker inom ram för befintligt räddningsledningssystem samt enligt rutin för räddningsregion sydöstra Sverige. Se bilaga A, *Räddningsledningssystem för Räddningstjänsten Östra Götaland och till räddningscentralen anslutna kommuner eller organisationer, Rutin för samverkan RSÖS samt Rutin regional förstärkningsresurs.*

Den övergripande ledningen värderar kontinuerligt förmågan till räddningsinsats i förhållande till aktuell riskbild. Om vår förmåga till räddningsinsats är påverkad på grund av exempelvis flera pågående insatser, resursbrist eller icke planerade driftstörningar, kan detta medföra längre insatstider, lägre kapacitet och sämre uthållighet.

Räddningschef eller den som denne utser får besluta om annan bemanning, beredskap och förmåga avseende ledningsfunktioner för skadepplatsnära ledning och bemanning vid räddningsstationer än de som tabell 10 anger. Dessa särskilda situationer kan vara mycket omfattande räddningsinsatser, hastigt uppkommen och omfattande personalbrist eller liknande extraordinär situation. Sådana beslut får fattas för att upprätthålla en tillfredställande och rimlig förmåga till räddningsinsats utifrån tillgängliga resurser sett till hela området.

Tabell 29. Förmåga till räddningsinsats vid olika typer av påverkan

	Planerad förmåga	Två eller tre samtidigt pågående insatser, viss resursbrist eller driftstörning	Fyra eller flera samtidigt pågående insatser, större resursbrist eller större driftstörning.
Räddningsresurs	Inom 10 minuter efter larm nå 75 procent av alla olyckor	Inom 20 minuter efter larm nå 75 procent av alla olyckor	Inom 30 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor
Höjdfordon	Inom 10 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon	Inom 20 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon	Inom 30 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon
Särskild förmåga	Inom 45 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor där den särskilda förmågan är avgörande för att genomföra en effektiv räddningsinsats	Inom 60 minuter efter larm nå 85 procent av alla olyckor där den särskilda förmågan är avgörande för att genomföra en effektiv räddningsinsats	

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Under höjd beredskap ska förbundet även ansvara för de uppgifter som tillkommer enligt 8 kap i lagen om skydd mot olyckor. Förmågan att utföra uppgifterna är under utveckling och sker i nära dialog med medlemskommunerna och Länsstyrelsen i Östergötland.

Resurser och vissa möjligheter för att kunna utföra indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel finns i den fredstida organisationen. Förmågan att hantera CBRNE*-händelser i fred skiljer sig inte i större omfattning mot den förmåga som kan komma att krävas för höjd beredskap. Livräddande personsanering för C respektive RN kan utföras av huvuddelen personalen i operativ tjänst.

Planeringen för förmågan att hantera främst RN bedöms kräva stora personella och materiella resurser och bör ske i samverkan med geografiskt områdesansvariga myndigheter.

Förbundet har viss kunskap om medlemskommunernas större skyddsrum bland annat vad gäller geografiskt läge.

Förbundet särskilda förmåga sök- och räddning planeras ha förmåga till för losstagnation av personer i rasmassor med utrustning för tung räddning.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

9.1 Uppföljning av måluppfyllelse

Målen i detta handlingsprogram ligger som grund för förbundets verksamhetsplanering. Verksamhetsplanen följs upp tre gånger per år. Denna uppföljning ger förbundet möjlighet att vidta åtgärder vid behov fortlöpande.

Resultatet efter uppföljning av mål och verksamhet följs upp i samband med förbundet delårsrapporter, årsredovisningar, vid direktionsmöten samt återkommande dialog med medlemskommunerna. Resultat och måluppfyllelse dokumenteras löpande.

För mål och uppföljning av detta handlingsprogram görs jämförelser med andra kommuner och räddningstjänstförbund som bedöms jämförbara. Den risk- och skyddsanalys som ligger till grund för detta handlingsprogram aktualiseras årligen.

I förbundets arbete med internkontroll görs alltid en risk- och väsentlighetsanalys. I den kan risker för att målen inte nås identifieras och bedömas. Hög risk och väsentlighet gör att kontrollpunkter kan tas upp i förbundets internkontroll.

9.2 Olycksundersökning

Undersökning av olyckor som föranlett en räddningsinsats hanteras enligt särskild rutin. Se bilaga A, *Processbeskrivning olycksundersökning RTÖG*.

Förbundet har personal som särskilt arbetar med olycksundersökning. Arbetet sker för att om möjligt utreda orsak till olycka som föranlett räddningsinsats och öka den egna organisationens lärande men även för att regionalt och nationellt effektivt kunna sprida erfarenheter och lärdomar.

9.3 Lärande

Förbundet strävar efter att vara en lärande organisation och ständigt utveckla vår verksamhet. För uppföljning av räddningsinsatsers genomförande samt olika andra aktiviteter som genomförs tillämpas särskild rutin. Se bilaga A, *Processbeskrivning insatsutvärdering RTÖG*

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Bilaga A: Dokumentförteckning

Risk- och skyddsanalys 2021

Räddningsledningssystem för Räddningstjänsten Östra Götaland och till räddningscentralen anslutna kommuner eller organisationer

Insatskarta_analys1_Östra Götaland_2021

Insatskarta_Östra Götaland_Stationsvis_2019 (006)

Avtal om samverkan vid räddningstjänst

Samverkansavtal om I Väntan på Ambulans (IVPA)

Överenskommelse om presumtiva personer för befattningen räddningstjänstansvarig (räddningsledare) vid kärnteknisk händelse

Ramavtal om räddningstjänst, Sörmlandskustens räddningstjänst

Ramavtal om räddningstjänst, Räddningstjänsten Västervik

Förmågebeskrivning

VRC-stab, Vakthavande räddningschef stab

FRYL, Förstärkt yttre ledning

Rutin för samverkan RSÖS

Avsiktsförklaring för räddningstjänsterna inom räddningsregion sydöstra Sverige, RSÖS

Rutin regionala förstärkningsresurser

Processbeskrivning olycksundersökning RTÖG

Processbeskrivning insatsutvärdering RTÖG

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Bilaga B: Beskrivning av samråd

Allmänt

Förbundet har skickat förslag till handlingsprogram till totalt 19 myndigheter, kommuner eller organisationer som bedömts kunna beröras. Dessa har getts möjlighet att inkomma med synpunkter före antagande. Utöver möjlighet att inkomma med synpunkter har samtliga remissinstanser getts möjlighet att delta vid en dialog kring förslaget till handlingsprogram. Dialog genomfördes digitalt den 17 november 2021.

Inkomna synpunkter som beaktats innan antagande

Tretton remissinstanser inkom med svar på förslaget. Sju av dessa hade inga synpunkter eller särskilt att erinra gällande förslaget. Sex svar inkom som har beaktats och tagits hänsyn till i den slutliga versionen av handlingsprogram.

Kustbevakningen lyfter särskilt fram vikten av att beskriva hamnar och dess gränser i vatten och att skrivning i enlighet med befintliga styrningar enligt MSB Innehåll och struktur i kommunernas handlingsprogram. *Länsstyrelsen i Östergötland* betonar vikten av att förbundet beskriver skyldigheten att delta i planering av räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen. Vidare påtalar *Länsstyrelsen i Östergötland* att vissa av förbundets kommuner finns inom planeringszonen kring Oskarshamnsverket och det särskilda regler som då gäller exempelvis strålningsmätning.

Trafikverket förtydligar behovet att tydligt beskriva risker med såväl vägtrafik som spårbunden trafik och den samhällsproblematisering som spårspningning och suicid vid spårrområden innebär.

Polismyndigheten region Öst belyste särskilt vikten att förtydliga tillsyn över verksamheter eller verksamhetsutövare inom ramen för lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Vidare hade polismyndigheten synpunkter på kapitel 8.1, samverkan andra aktörer.

Region Östergötland har förtydligat att förbundet har avtal med regionen avseende IVPA – i väntan på ambulans och att det av handlingsprogrammet bör framgå att det i Östergötland finns ett universitetssjukhus (Universitetssjukhuset i Linköping) och ett viktigt akutsjukhus (Vrinnevisjukhuset i Norrköping).

Västra Sörmlands räddningstjänst har påpekat behovet av redaktionella justeringar av vissa tabeller i kapitel 4.4.

Bedömt berörda myndigheter, kommuner eller organisationer

Länsstyrelsen i Östergötland ostergotland@lansstyrelsen.se

Sjöfartsverket sjofarstverket@sjofartsverket.se

Trafikverket trafiverket@trafikverket.se

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Polismyndigheten region Öst registrator.ost@polisen.se
Försvarmakten exp-hkv@mil.se
Kustbevakningen registrator@kustbevakningen.se
Region Östergötland region@regionostergotland.se
Sörmlandskustens räddningstjänst raddningstjansten@nykoping.se
Västra Sörmlands Räddningstjänst vsr@vsr.katrineholm.se
Räddningstjänsten Västervik vasterviks.kommun@vastervik.se
Södertörns Brandförsvarsförbund brandforsvaret@sbff.se
Motala kommun motala.kommun@motala.se
Ödeshögs kommun kommun@odeshog.se
Finspångs kommun kommun@finspang.se
Mjölby kommun mjolbykommun@mjolby.se
Vadstena kommun vadstena.kommun@vadstena.se
Ydre kommun ydre.kommun@ydre.se
Kinda kommun kinda@kinda.se
Boxholms kommun kommun@boxholm.se

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

Inom förbundets område finns ett mycket stort antal hamnar där förbundet har räddningstjänstansvaret. Dessa hamnar kan vara av både kommersiell karaktär likväl sådana avsedda för fritids- och båtliv. Ägarförhållanden i en hamn är inte något som avgör vilken aktör som har räddningstjänstansvaret. En hamn är per definition är en anläggning som konstruerats för ändamålet att förtöja båtar eller fartyg, till exempel en brygga eller kaj. En "naturhamn" är därför inte att betrakta som "hamn". Ytmässig avgränsning av "hamnen" anses vara det område som ligger innanför bryggor, pirar eller inre vågbrytare. Om "hamnen" utgörs av en brygga utan att den har någon exakt och tydlig avgränsning, till exempel endast med "öppet vatten" utanför bryggan är den ytmässiga avgränsningen anses bryggans omedelbara närhet. Ett antal av dessa hamnar markeras med blå punkt i bild 1-3.

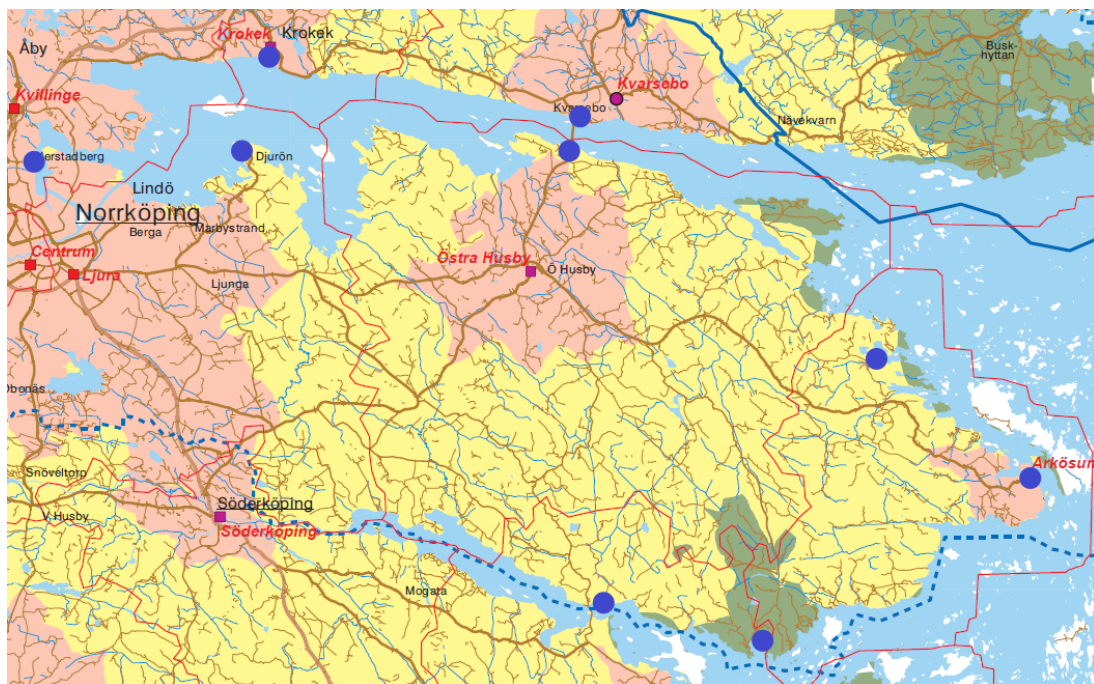

Bild 1, Norrköpings kommun

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Sidan

62 av 65

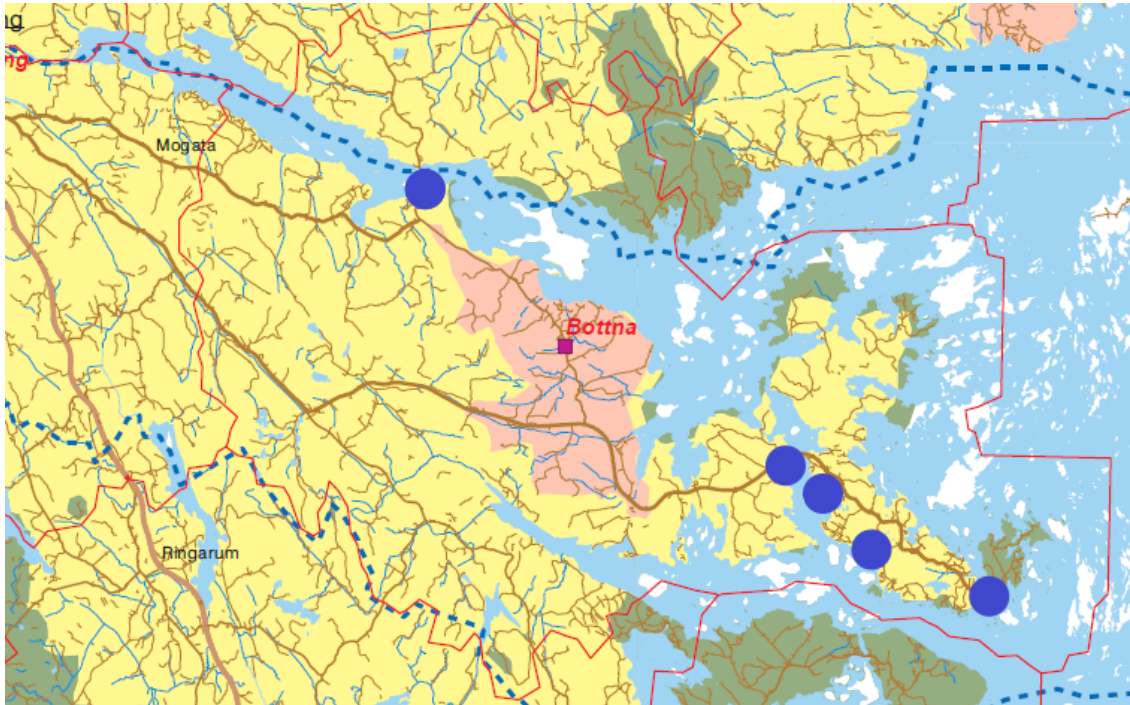

Bild 2, Söderköpings kommun

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
E-post info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer 222000-2758

Räddningstjänsten
Östra Götaland

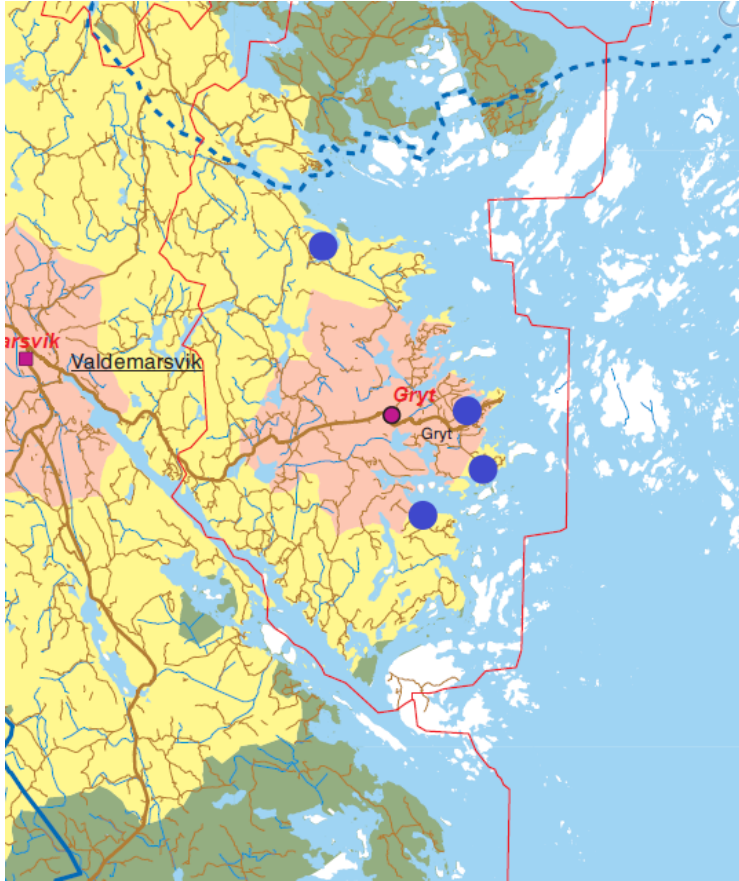

Bild 3, Valdemarsviks kommun

Tre hamnar har särskilda gränser och redovisas i bild 4-6. Utanför dessa gränser är räddningstjänstansvaret statligt. Sjöfartsverket är ansvarigt för sjöräddningstjänst för att rädda liv, medan Kustbevakningen ansvarar för miljöräddningstjänst till havs. Utsläpp av farliga ämnen (olja eller andra kemikalier) som når land är en skyldighet för kommunerna att ta hand om, antingen inom ramen för kommunal räddningstjänst eller som en annan kommunal skyldighet.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Bild 4. Gränser i vatten utanför Norrköpings hamn (lila linje). Räddningstjänsten Östra Götaland ansvarar för räddningsinsatser i den inre delen av Bråviken, Pampusfjärden och Lindöfjärden vid Norrköpings kommun

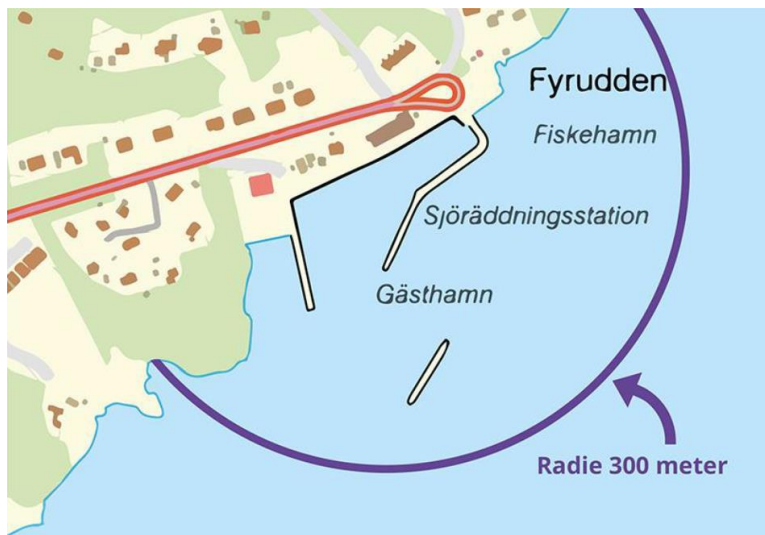

Bild 5. Gränser vid hamnen utanför Fyrudden, Valdemarsvik kommun. Gränsen går vid 300 meter ut från hamnen.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Sidan

65 av 65

Bild 6. Gränser vid vatten utanför hamnen vid Valdemarsvik hamn

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
E-post info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer 222000-2758